

REAKTOR

nr. 1 oktoober 2011

„Esimene aasta” -
intervjuu kirjanik
Mari Järvega

November -
rahvusvaheline
romaanikirjutamiskuu

Filmiarvustus
„Legend Vägevast Seebist!”

Esimestele lugejatele

Agur Tänav

Tervist, head „Reaktori“ lugejad. Teie ees on uus ulmeteemaline võrguajakiri.

Ajakiri on loodud fännidelt-fännidele. Loodame hoida ilmumise igakuise ja avaldada mitte ainult ulmejutte, vaid ka arvustusi, intervjuusid, artikleid ja jutulabori ning töötubade ülevaateid. Üks peamisi eesmärke ajakirjaga on anda uutele autoritele võimalus astuda lugejate ette. Nüüd kui Jutulaboris ja Tartu kirjutamise töötubades sünnib pidevalt uut ulmekirjandust oleks patt seda jätta kuskile tolmuma.

Enamus ulmikuid ei viitsi Jutulaboris sobrada, kuna seal on ikkagi alles algusjärgus jutud. Kirjutamise töötubade jutte ei ole aga üldse võimalik peale töötubade leida. Vahva oleks kui autorid saadaks jutte paberajakirjadesse, aga seal ei pruugita alati avaldada või ei usalda autorid ise ennast piisavalt, et seda ette võtta. Algernon on üks võimalus noortele autoritele ja vanasti ta selleks oligi mõeldud, kuid aja jooksul on Algernoni latt tõusnud ja paljud algajad ei pruugi seda ületada. Seepärast otsustasime, et on vaja Algernoni kõrvale uut, veidi vabamate kriteeriumitega ajakirja. Stiilis, et kui „Algernon“ on Eesti ulme „Sirp“, siis „Reaktor“ saab olema „Eesti Ekspress“ vms :)

Meie seisukoht on, et Eesti ulmekirjandus saab areneda ainult siis, kui seda kirjutatakse ja avaldatakse pidevalt. Tahaks lugeda rohkem kui paari autorit paar korda aastas. Jutulabori ja töötubadega sai astunud esimene samm - kirjutamis- ja ulmehuvidega inimesed saavad koos käia, harjutada, üksteise pealt õppida ja kirjutada. „Reaktor“ on selle tee teine samm - pidev võimalus oma töid avaldada ja lugejateni tuua. Ajakiri annab autoritele võimaluse ja ehk ka motivatsiooni oma lugudega edasi töötada, et need ei jääks pelgalt ühekordseks katsetuseks, vaid parimad palad saaks lihvi ja laiema publiku ette.

Tahaks julgustada noori kirjanikke oma töid avaldama ja liikuma pikapeale edasi paberajakirjadesse ja jõuda lõpuks ka jutukogude ja romaanide avaldamiseni. Just selleks toome me nad teie, kallid ulmelugejad, heasoovliku, ent karmi kohtu ette. Autor areneb ikka kõige paremini saades oma tööle tagasisidet. Kui mõni lugu teid liigutab, kas hea või halvaga, siis ärge peljake oma arvamust Ulmekirjanduse Baasis avaldada. Olen siit-sealt lugenud ja kuulnud, et noorem, pealekasvav põlvkond pelgab Baasi oma arvustusi kirjutada, sest „see on ju tõsiste ulmetegijate pärusmaa, mis nüüd mina“. Baas on kõigi jaoks. Iga sinna kirjutatud arvustus muudab seda täielikumaks, iga tagasiside mõjutab autoreid ja laiendab teiste lugejate silmaringi.

Meiegi ajakiri on algaja toimetuse ajakiri, seepärast on siin kindlasti nii ja naasuguseid vigu. Hetkel ei võimalda meie tehniline tugi veel kommenteerimist, kuid see ei tähenda, et me ei sooviks kuulda lugejate arvamust. Kirjutage ja joonistage toimetusele julgesti. Kõik arvamused ja kaastööd on pikisilmi oodatud.

Lugege ja ärge peljake ka ise kirjutada. Kas siis meile kaastöid, või Baasi arvustusi.

Sisukord:

Esimestele lugejatele

Intervjuu Mari Järvega

Raamatuarvustus: 2013 Eesti huku aasta

Rahvusvaheline romaanikirjutamiskuu

Filmiarvustus: Legend vägevast Andrewst

Tinasõdurid kosmoses

Ulmejutulaborist pragmaatiliselt

Suur vend jälgib ja annab teada:

Jutt: Kui süda ei sure

Jutt: Infos on jõud

Jutt: Elva õudus

Jutt: Taevane kindlus

Jutt: Kosmosekass

Intervjuu Mari Järvega

Agur Tänav

1. Kes sa oled, Mari Järve?

Olen molekulaarbioloogia doktorant, täpsemalt populatsioo-
nigeneetik. Veel olen õpetajaks õppija, mesinik, talupidaja,
Eesti Naisüliõpilaste Seltsi ja Eesti Kirjanduse Seltsi liige,
fantaasiakirjanduse ja pärimusmuusika fänn, mõistuse piires
Eesti patrioot ja inimene, kes tahab saada kirjanikuks.

2. Kas see, et sinu romaan on ulmeromaan, on juhus? Kas võib sinult ka edaspidi ulmetekste oodata?

Eesmärgiks ei olnud tingimata kirjutada ulmeromaani,
pigem väga ebatõenäolise sündmuse tagajärgede analüüsi.
Aga ulme- ja fantaasiakirjandus on mulle südamelähedased
ja ma pean neid igati võrdväärseks „tavalise“ kirjandusega.
Nii et kui mulle tuleb pähe kirjutada ulmelugu ja see osutub
avaldamiskõlblikuks, tahan selle samamoodi välja anda nagu
täiesti realistliku loo.

Foto: Mari Järve erakogu

3. Kas tuleb kunagi aeg, mil jõuad lühijuttude kirjutamiseni-avaldamiseni või ei pea iga kirjanik tingimata ka lühijutte kirjutama?

Lühijutte olen kirjutanud üle kümne aasta, lihtsalt avaldamiseni pole asi jõudnud. Kõigi kirjanike kohta ei julge midagi väita, aga mina
alustasin kirjutamist lühijuttudega. Kohe romaanini jõudmist ongi enamasti vast palju oodata. Mitte et romaan oleks lühijutust kuidagi
„parem“, see nõuab lihtsalt harjutamist ja pikemat pühendumist. Lühijutud on väga kasulikud kirjutamise harjutamiseks, aga ka väärt
omaette žanr.

4. Kas kirjutad midagi ka praegu?

Kirjutan pidevalt midagi. Osa kirjapandust on muidugi lihtsalt oma lõbuks, mitte avaldamiseks. Praegu on käsil paar lugu, millest võiks ehk
kunagi midagi avaldamiskõlblikku saada, aga need on veel liialt algjärgus, et neist midagi rääkida.

5. Millist kirjandust eelistad lugeda? Kes on sinu jaoks kõige olulisemad autorid ja mil moel nad sind mõjutanud on?

Kõige rohkem olen lugenud fantaasiakirjandust, aga ka klassikalist ulmet ja muidugi „tavalist“ kirjandust, ilma mingi erilise süsteemita,
kooli kohustuslikust kirjandusest Trygve Gulbrandseni ja iiri legendideni. J.R.R. Tolkieni looming tõi mu fantaasiakirjanduse juurde ja on
mind mõjutanud nii suurel määral, et ma kõiki neid niidikesi enam isegi üles ei leia. Teda pean senini oma lemmikautoriks, sest ehkki ma
ise sellist eepilist stiili ei kasuta, on tema saagade ilu, sügavus ja väljendusrikas keelekasutus (millest suur osa kahjuks tõlkes kaduma läheb)
ikkagi võrreldamatud. Terry Pratchett ja Douglas Adams on mulle õpetanud hea huumori väärtust, Jostein Gaarder ja Michael Ende seda,
kui võluvalt teistsugune võib reaalsus paista maagilise nurga alt, Jaan Kross ilusat nõtket eesti keelt ning seda, et oma eesti juurte eest põgen-
emine on rumal ja tulutu, parem on olla uhke nende juurte juurde jäämise üle.

6. Milliste kodumaiste ulmeautorite looming läheb kõige rohkem korda? Mida arvad eesti ulmekirjandusest?

Eesti ulmekirjandust kuigi palju lugenud ei ole, peamiselt Indrek Harglat ja erinevate autorite lühijutte. Ma pole seega pädev üldistavaid hin-
nanguid andma, aga näiteks mõni Hargla teos on väga meeldinud, mõni teine jälle üldse mitte. „Eesti ulme antoloogiast“ loetud lühijuttude
puhul on samuti meelde jäänud väga erinev tase.

7. Kas oled Ulmekirjanduse Baasi kasutaja? Kuivõrd palju läheb korda kriitika?

Ei, Ulmekirjanduse Baasi ei ole seni kasutanud, ehkki on võimalik, et nüüdselt hakkab. Kriitikataluvus on aastatega kasvanud, loodan, et
suudan konstruktiivsed märkused ja ettepanekud väärikalt vastu ja arvesse võtta.

8. Sinu esikromaanis on üsna tähtsal kohal töö. Sellest räägitakse sama palju kui viirusest ja tegelaste arengus on see samuti olulisel kohal. Kas oled toomas Eesti (ulme)kirjandusse Tammsaarelit tõi? Näitab see sinu isiklikku ellusuhtumist?

Üks väheseid asju, mis raskes olukorras aitab, nii praktilises kui psühholoogilises mõttes, on tegutsemine. Kui inimene suudab tegutseda,
mitte käed rüpes kurvastada, on tal võimalus ka masendusest üle saada. See peegeldab kindlasti ka minu isiklikku ellusuhtumist. Olen
arvamusel, et tänapäeva ühiskonnas kiputakse tsivilisatsiooni mugavuste keskel füüsilist (talu)tööd ja igapäevaseid oskusi peenrategemisest
puudelõhkumiseni liialt alavääristama. Kunagi ei või teada, millal selliseid elementaarseid asju võib väga vaja minna.

9. Mida arvad sellest, et Tartusse ehitatakse laborit, kus loodetakse hakata uurima biorelvi? Kui sinu romaani sündmused peaksid muutuma tegelikkuseks, siis kas selline labor võiks anda Eestile kriisiga toimetulekuks paremad võimalused?

Tsitaat:

„Kahe aasta pärast valmiv vivaarium loob Kõksi sõnul suurepärased tingimused maailmatasemel loomkatsete tegemiseks Eestis. Näiteks tuleb
uude majja kõrge bioloogilise ohutusklassiga labor, kus hakatakse uurima bioloogilisi relvi. «Soov oleks saada NATO ja teiste julgeolekstruk-
tuuride partneriks biorelvade uurimisel,» paljastab Kõks.“

Arusaadavalt oleks NATO biorelvaprogrammi(de)ga liitumine Eestile poliitiliselt kasulik, aga mina ei poolda mistahes biorelvade uurimist ei meie riigis ega mujal maailmas, kui see ei seisne just ohtlike haigustekitajate ehk potentsiaalsete biorelvade vastu toimivate ravimeetodite leidmises. Kui selles tulevas laboris katsetatakseki loomade peal mingi biorelva vastast ravi, siis raamatus toimuvaga sarnase stsenaariumi korral ei jääks loomkatseteks enam aega, siis tuleks isegi katsejärgus ravimit riskidest hoolimata inimestele anda.

10. Sinu romaan on, vaatamata karmile teemale, üsna „pehme“. Ehkki surnud on hinnanguliselt üle miljoni eestlase, nähakse tegevuse jooksul vaid ühte viirusesse surnud inimese laipa. Ka otsestest vägivallastseenidest, neis hukkunutest ja nende matustest libisetakse üle vaid põgusalt. Kas see oli teadlikult valitud stiil?

Jah, see oli teadlik valik. Mind huvitas see, mis saab ellujääjatest, millised on tavaliste inimeste käitumine ja omavahelised suhted äärmuslikus olukorras. Eesmärk oli näidata surma ja vägivalda mõju tegelastele, mitte neid otseselt ja rõhutatult kujutada. Naturalistlikku õudust on paljudes maailmalõpusüzeedes minu meelest liialdatud, lausa grotesksel määral. Arvan, et laibakuhjadest kirjutavad inimesed, kes pole tegelikult midagi tõeliselt koledat näinud. Päriselus on surm piisavalt õudne ka ilma pakse värve kasutamata.

11. Millist oma tegelast pead kõige õnnestunumaks?

Kristiinat.

12. Kui kaua kirjutamine aega võttis ja kas/mida õppisid romaani kirjutades juurde?

Kirjutamine võttis paar-kolm aastat, vahepeale jäi üks päris pikk paus ja mitu lühemat. Õppisin väga palju, mobiilivõrkude toimimisest ja eb-olaviiruse katselistest ravimitest selleni, kuidas kirjutada paljude tegelaste ja mu varasemast sahtliloomingust tihedama sündmustikuga lugu.

13. Romaani pealkiri on „Esimene aasta“. Kas see vihjab, et on oodata ka romaani „Teine aasta“, „Kolmas aasta“?

Ei, järgesid raamatule ei tule. Kõik, mida ma selle looga öelda tahtsin, on „Esimene aastaga“ öeldud.

Raamatuarvustus: 2013 Eesti huku aasta

Agur Tänav

Võtan teekruusi kõrvale, naaldun tugitoolis tahapoole, uurin raamatut. Vabadusrist kaanel on pillkupiüüdev, juurde veel hunnik laipu. Etteruttavalt ütlen, et raamatust me neid ei leia. Ehk peaks kaanekunstnik ja kirjanik teinekord oma nägemusi ühtlustama. Samas - müüb, minule küll. Avan raamatu ja hakkam lugema. Sulg on kirjutajal lobe, lugeda on mõnus, leheküljed neelduvad kiiresti.

Iseloomustaksin teost sõnadega - rahulik kulgemine, kasvamine läbi töö. Atmosfääriks on selline tammsaarelik töökultuur. Raamatu miljöõ tõttu oleks ehk oodanud eluraskustes vähkrevates inimestes rohkem sisekaamost. Rohkem raskeid omavahelisi suhteid. Vahepeal ootas juba, et Grete läheb hulluks, et Leemet ja Kristjan lähevad Grete pärast lõrinal kokku, et Ants hakkab puskarit ajama ning toob naabri talu Mare käest viina, kui mujalt ei saa. Kakerdab purjuspäi ringi, räuskab ja peksab naisi. Et Kristiina isa ilmub ilmselgete haigustunnustega metsamajakesse ja nad peavad ta püssiga minema ajama või maha laskma.

Väga leebe oli see raamat inimloomuse kujutamisel. Soovitaksin kirjanikul teinekord tuua sisse rohkem sügavaid tundeid, teravamaid konflikte, mustemat masendust, suuremat (elu)väsimust, valu, pettumusi

ja siis sinna sekka muidugi killukese tõelist pulbitsevat rõõmu.

Maailm oli romaanis justkui kuri, kuid kurjamid, nagu kogu muugi olid esitatud ootamatult leebelt. Mingeid üksikute vanainimeste tapmisi ei ole, kuigi tänapäeval on ka ilma igasuguse viiruseta maakohtades paari euro pärast vanainimeste tapmised ja piinamised mitte harv nähe.

Tegevuse algus on suht järsk. Ehk veidi usutamatu. Pole veel ühtegi surnut, kui juba osa rahvast tormab ülepeakaela minema, linnad pannakse karantiini. Hirmu ja õuduse meeleolu, mis peaks sellega kaasnema jääb kuidagi nõrgaks. Hoolega on välditud koledate stseenide kirjeldamist, vähe toodud välja inimeste hirme.

Miljon inimest surnud, toitu peaks nagu omajagu üle olema, aga kõikjal nälg ja ei saa arugi mispärast. Süüa saab justkui ainult poodidest, kakeldakse nende ümber, samas suured laod, loomalaudad, suurtalude põllud on justkui tähelepanuta, hobused jooksevad vabalt ringi, keegi nende liha vastu huvi ei tunne.

Kui internetti vaadatakse, siis peamiselt hukkunute numbreid ja ei suhelda kellegagi, pole MSN-i, Facebooki, e-maili, tuttavaid on samuti äärmiselt vähe, vaid mõnel üksikul paar tükki.

Tegelased on kõik pidevalt nimepidi, kipuvad ununema ja segi minema. Rohkem oleks ehk võinud kutsuda neid mingite teiste nimedega, kas või ameteid pidi - traktorist, arst, venelanna jne.

Kuid siiski ehk just tänu neile ülalloetletud puudustele oli autoril õnnestunud luua selline huvitav vaikselt nurgas istumise meeleolu, mis on tõenäoliselt üsna tõetruu.

Mulle meeldis lõpp. Seal oli autor jõudnud välja metsade vahelt ja kujutanud ka ülejäänud Eestis valitsevat olukorda. Midagi sellist oleks oodanud ka varem. Kuigi ka siin oli kõik esitatud kuidagi leebelt, siis lõppkokkuvõttes julgus kujutada Eestit tavapärasest nii teistmoodi, jättis suhu hea maigu.

Lõpp hea, kõik hea. Kokkuvõtteks annaks 4/5. Arenguruumi on, kuid raamat jääb kindlasti meelde.

Rahvusvaheline romaanikirjutamiskuu

Mona Hakomaa

Kuna Tartu ulmekirjutajate töötuba plaanib pealkirjas mainitud sündmusest osa võtta, siis palusime ühel selle kirjutamissündmuse pikaajasel veteranil, Mona Hakomaal, lühidalt kommenteerida, mida NaNoWriMo ehk National Novel Writing Month endast kujutab.

Üks ilukirjanduslik romaan algab 50 000 sõnast, ja nimelt nii palju tulebki kirjutada igal aastal novembris toimuva Nanowrimo võistluse ajal. Võistluse eesmärgiks on vabastada perfektsionismi ja hirmu küüsis vaevlevad kirjanikud, pakkudes neile seltskonda kaaskannatajate näol, keda eelmisel aastal oli lausa 200 000, ning võimalust oma peas olevad ideed paberile panna. Võistlus sai alguse 1999. aastal San Franciscos, kus 21 sõpra panid end kirjutades proovile ja nüüdseks on see kasvanud ülemaailmseks fenomeniks.

Niisama lihtne see ongi: registreeri ennast Nanowrimo ametlikul kodulehel ja 1. novembril alusta oma surematu romaani kirjutamist ning koos teistega paanitsemist. Osalemine on tasuta, aga korraldajad võtavad meeeldi vastu annetusi. Võitmine käib ausüsteemi järgi. See tähendab, et keegi peale sinu enda ei saa kinnitada, et sa need 50 000 sõna tõepoolest kirjutasid.

Ise sattusin Nanowrimo kodulehele aastal 2003 ja sellest saati olen osalenud igal aastal ning ühe väikese erandiga ka tavaliselt võitnud. Kuigi minu romaanidest pole üksi ilmavalgust näinud, on riburadapidi lugusid kirjanikest, kelle Nanowrimo ajal kirjutatud romaanid on hiljem kirjastatud ja ka massidesse jõudnud. Üritus sobib väga hästi neile, kellel on meeletult ideid, aga kes tavaliselt ei leia aega, et neid kirja panna. Kirjutamiskuu õpetab autorile püsivust, et kuu aega, päev päeva järel 1500 sõna kirja panna. See on väga hea kool.

Kirjutada võib ka rohkem, kui 1500 sõna päevas ja igal aastal leidub täiesti utoopilisi sõnahulki. Siiski on minu jaoks asi ikkagi selles, et kirjutada hästi, mitte numbrite järele joosta.

Miks osa võtta? Sest see on lõbus. Sest see on unikaalne kogemus, mida on mujalt raske saada. Sest sa võid tutvuda toredate inimestega üle maailma, kes on samal teekonnal kui sina. Sest mõelda, kuidas panna ninjasid oma romaani, on tore. Sest sa tegelikult suudad seda, mis sest et sa hetkel nii ei arva. Põhjuseid on palju, tõenäoliselt saaks neistki romaani kokku. Kuigi ürituse koduleht on ingliskeelne, siis see, mis keeles sa kirjutad ei ole oluline.

Vaata lisa: www.nanowrimo.org

Filmiarvustus: Legend vägevast Andrewst

Metsavana

Murjamitemaa elanik ja kõikide üldine peksukott Mooses leiab jõest seebi, mis õpetab talle puhtuse saladusi, aitab tal oma vaenlastest võitu saada ja koos pesevad nad kogu riigi puhtaks.

Filmi režissöör on Andrew Bond, operaator Heiko Sikka, kunstnik Elo Soode, helilooja Mihkel Zilmer, eriefektid valmisid postproduktiooni stuudios Frost FX ja filmi produtsent on Evelin Soosaar (Mustfilm). Näitlejatest astuvad üles Kristo Viiding, Andres Ots, Riina Maidre, Ilona Tsvetkova, Tõnis Niinemets, Doris Vahtra, Vladimir Pulkin, Tiit Sukk, Inga Salurand, Elina Pähklimägi ja Kene Vernik.

Vägeva seebi filmi sai erinevate meediate kaudu juba niipalju eel-reklaamitud, et oleks olnud piinlik mitte minna. Seega olime mina ja mu vana kursavend Droz juba pool tundi enne seansi algust piletisabas. Pilet lunastatud torkas esiteks silma, et ooteruumist olid koristatud kogu istumismaterjal. Tea kas kardeti rahva mitte äramahtumist või on juba Athenas kummitamas vaesed ajad ning tuleb mööblit pisitasa müüa. Eks väikeste kultuurikinode asi. Riik pigem maksab raha käega katsutavatele asjadele

nagu sammastele-hoonetele. Kino on selline olevus mida raske töövõiduna esitleda või käega katsudagi ;)

Varsti ilmusid lagedale ka teised blogijad (Jaan ning onu Kalver) ning ulmekirjanik Maniakkide Tänav koos Anne-Maiga. Nii võis end kinosaali sääda. Esimene väike ehmatust tuli seoses sellega, et film oli vaid 20 minutit pikk. Niipalju jääbki siis eesti filmist alles kui sealt kogu ugri-mugri kunst maha rookida oli mu esimene mõte. Õnneks rahustas saali ette tulnud Andres koheselt kõiki, et peale põhi-lühifilmi tuleb esilusele ka dokfilm seebiloo tegemisest.

Film oli hea. Hoogne, fantaasiarikas ja tempokas Holliwoody superkangelaste filmide paroodia. Eelnevalt kõrgeks aetud ootused petetud ei saanud. Ainult lõpp kannatas pisut kiirustatud kokkutõmbamise all. Liiga kiirelt sai minu jaoks kogu tegevus otsa. Vägikaikavedu kangelase ja mustusejumalanna vahel oleks võinud tibia pikem olla. Praegu oli film justkui proportsioonidest väljas. Inimene kellel keha normaalsuuruses ja parimas tervises, aga pea näe kahjuks õunasuurune kämbu. Mulle ei mõjunud veenvalt ka Andrew hilisem vabandus, et märulit oli lõppu plaanitud veel küll- ja küll aga näe festivalide tarbeks tuli kokku tirida. Teinud siis kaks versiooni või midagi. Üks kino ja teine festivalidel kolistamiseks.

Filmi lühidust üritati pisut korvata dokumentaalfilmiga mis rääkis lähemalt kinoloo sündmusvaludest ja tegemisega seotud faktidest. Dokfilmil polnud samuti viga. Kohati suisa hariv ning inspireeriv. Ainult see filmiautorit pidev ette- ja taha geenuseks nimetamine hakkas väsitama. Mina autorina vajuks küll häbist maa alla kui sarnane mesine kuldamine suurel ekraanil minupihtha käiks.

Dokfilmist märksa rohkem meeldis mulle Andrew Bondi enda sellele järgnev jutt. Ütleme ausalt, kogu see kiiduvõor jättis temast üsna võõristava mulje. Kahtlen kas Tarkovskit on ka suudetud ühe minuti jooksul nii mitu korda geenuseks nimetada. Seda üllatavam oli hetk hiljem näha enda ees lõbusat, humoorikat ja sõbralikku vennikest. Jutuvada veeres tüübil kenasti ja lausa lust oli kuulata ideid uutest projektidest ning fakte sama seebifilmi kohta. Ma soovitaks Andrewl ikka teinekord karmimalt seda, mida ta abilised teevad, kontrollida.

Vaata lisa: www.mustfilm.com/category/film/legend-vagevast-seebist-film/

Tinasõdurid kosmoses

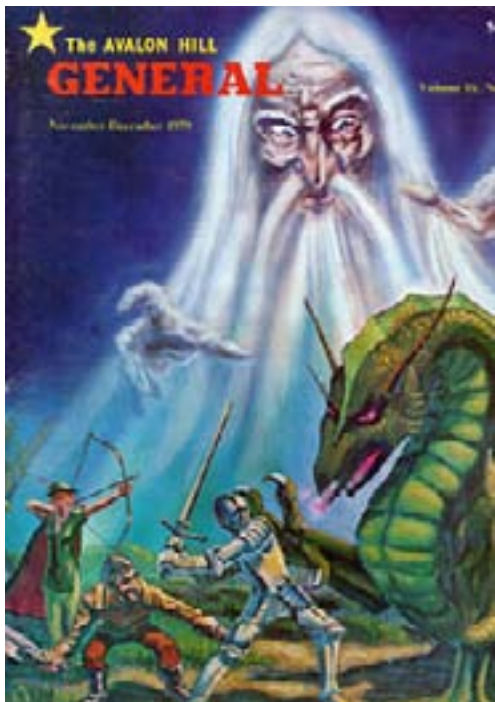
Ove Hillep

Rääkides ulmelistest lauamängudest ei saa kuidagi mööda minna klassikalistest antiikaja mängudest nagu näiteks Senet, kus mängijad esindasid siis nn. head ja paha, üritades jõuda Osirise kuningriiki. See on teadaolevalt esimene lauamäng, mis meie mõistes on ulme. Siiski jäid klassikalised mängud liialt abstraktseks, et neid siduda mingi konkreetse teemaga – samuti on nende tõlgendused pidevalt aja jooksul muutunud. Esimesed „tänapäeva mõistes“ lauamängud ei olnud aga siiski meelelahutuslike eesmärkidega, vaid pigem kui arendavad tööriistad. Nii ka esimene teadaolev sõjamäng „Kriegsspiel“, mis valmistati Preisimaa kuninga Friedrich Wilhelm III'le, millel ta sai treenida oma ohvitseri väljaspool reaalselt lahingutegevust. Paljudele ulmesõpradele on kindlasti tuttavad H.G. Wells'i rohkemtuntud teosed kui näiteks Põrandamängud (Floor Games – 1911) või Pisikesed sõjad (Little Wars – 1913). Mõlemas reglementeerib kirjanik lahingu simulatsiooni tinasõduritega (tänapäevaste miniatuuride esiisad). Aga läheme ulmeteemadele tagasi...

Kui ennist sai vihjatud, et lauamängude peamine sihtgrupp ei ole lapsed, siis esimesed ulmeteemalised mängud olid just neile suunatud. Loomulikult olid teemaks muinasjutud. Aastal 1935 ilmunud „Alice Imedemaal“ (Alice in Wonderland) oli võrdlemisi lihtsakoeline, kus mängijad pidid täringut veeretades koguma tähtsusi ning neist kokku panema sõna „A-L-I-C-E“. Ega ka edaspidi miskit paremat väga välja tulnud... 1957 ilmus trükist lausa kaks sellist mängu - „Imeline võlur Oz“ (Wonderful Wizard of Oz) ja „Jack ja oavarre seiklusmäng“ (Jack and the Beanstalk Adventure Game). Mõlemad olid nn. veereta ja liigu mehaanikaga, kuid kummalisel kombel ei kasutanud kumbki mängudest täringut, vaid ajasid läbi spinneri või siis täringurattaga.

Kuid mitte vaid muinasjutud ei ajendanud lastele mängu tegema. Aastal 1972 andis ettevõtte Bowmar välja mängu „Dune Buggy Rally“. Mängu käik oli täiesti tuttav – mängija veeretab täringuid (reeglite kohaselt, kuigi mänguga sai kaasa vaid ühe täringu) ning liigub vastavalt sellele edasi. Sattudes vürtsisematele kohtadele, sai mängija punkte. Märkimisväärsed olid vaid ehk mängulaua mõõtmed, mis ületasid oma 60x90 cm'ga kõiki seniilmunuid.

Postiga saadetud Keskmaa

Edasi saame minna juba konkreetsemate nimedega ja kuna ilmselt otsustasid mängufirmad hakata pakkuma meelelahutust vanematele tarbijatele, siis hakkas tulema sõjamänge nagu seeni pärast vihma (sel ajal ei olnud nn. eurokad veel levinud). Tuleb aga aru saada, et sel ajal ei olnud lauamänguturg piisavalt suur, et anda pidevalt välja suurekarbilisi mänge, kuid siin tulid appi ajakirjad, mida juba 60'ndatel, kuid peamiselt siiski 70-80'ndatel, aeg-ajalt välja anti. Need ajakirjad (The General, Ares, Jagdpanther ja Panzerfaust on vaid üksikud nimed), nagu nimedest võib järeldada, olid peamiselt suunatud ajaloolistele sõjamängudele, kuid neis ilmus ka mitte-ajaloolisi mänge, rollimängulisasid (peamiselt D&D 1'st ja 2'nd Ed.), artikleid igasugustest messidest ja ka strateegiajuhiseid mängudele nagu näiteks „Diplomacy“. Tavaliselt olid mängud pistetud ümbrikutesse, kuid paljud kasutasid ka juba minigrippe (taassuletavad kilekotikesed), mis kahjuks küll tihtipeale kehva valmistamistehnoloogia tõttu teist korda enam sulguda ei tahtnud.

Kui jätta lastele suunatud mängud kõrvale, siis oli Tolkien esimene konkreetne kirjanik, kelle teosest „Sõrmuste isand“ lauamäng loodi. Nimeks oli sellel „Helmi süviku lahing“ (The Battle of Helm's Deep), aasta oli 1974 ja ajakiri, kuhu selle mängu paar õhukest lehekest vahele pisteti, oli Panzerfaust. Suurem asi ta just välja ei näinud – umbes A3 suurune (jänkid ju kasutavad teist paberiformaati) kuusnurkadeks jagatud mängulaud, mõned märgid sõdurite tähistamiseks ning lahingutabelid. Isegi täringud pidid mängijatel endil valmis varutud olema. Üksusemärke oli kolme erinevat sorti – möögamed (–orkid), vibukütid ning raamatust tuttav Theoden. Lisaks veel redelid ning „Sarumani tuli“ piiramise hõlbustamiseks.

Juba järgmisel aastal nägi ilmavalgust (samuti Panzerfausti vahendusel) eelmise mängu suurem veli „Minas Tirithi piiramine“ (The Siege of Minas Tirith). Süsteemilt väga sarnane „Helmi süviku lahingule“, hiilgas see mäng piraka laua ning 120 üksusemärgiga, kust ei puudunud ka suur taraan Grond. Komplekti kuulus ka pisike lisa „Räbuküngaste lahing“ (Battle of the Slag Hills), kus Gondori napid väed pidid kahel künkal vastu pidama Sauroni raevukatele rünnakutele 9 käiku. Mõlema mänguga on väidetavalt kõvasti vaeva nähtud ning paljud mängivad neid väheseid eksemplare siimaani.

Samal aastal (1975) ilmus ümbriku vahel ka teine äramärkimist vääriv mäng „Viie väe lahing“ (The Battle of Five Armies), mille kirjastajaks oli LORE/JMJ Enterprise. Suur (umbes 50 x 70 cm) kaart kujutas Oru varemeid ning üksikut mäge, 146 üksusemärke esindasid nii päkapikke, haldjaid, Järvelinna mehi, orke ja muid elajaid, kes sellest lahingust osa võtsid. Loomulikult ei puudunud ka kuulsad tegelased, keda raamatus kirjeldati. Lahingusüsteem kasutas tabelleid ning 10- ning 6-tahulisi täringuid, mille mängijad pidid ise kusagilt leidma. Lisaks olid mänguga kaasas ka erinevad stsenaariumid, kus näiteks ühes võitlesid päkapikud Smaugi enda vastu – Smaugi sai haavata vaid vibunoolega. Märkus: Päkapikel ei olnud vibusid.

Võibolla tasuks vanematest mängude juurde jäädes veel mainida ära kaks mängu nimega „Sõrmuste sõda“ (The War of the Ring) – jah, nad mõlemad kandsid sama nime. 1977 aastal ilmunud SPI (Simulation Publishing Inc.) mäng võitis samal aastal Charles S. Robertsi parima fantaasiamängu auhinna. Korraliku sõjamänguna oli peategevus suunatud siiski lahingumõllule, kuid teiselt poolt võis mängija ka võita, kui Frodo suutis viia Sõrmuse Mordorisse või siis Sauron selle temalt kätte saada. Tähtsamate tegelaste jaoks olid eraldi kaardid, kus nende võimed ja omadused peal olid – üksusemärgile lihtsalt ei mahtunud kõik ära. Teine mäng seevastu – aastake varem ilmunud FGU (Fantasy Games Unlimited) mäng – ei võitnud ühtegi auhinda, vaid korjati hoopis kärmelt pärast turuletulemist ära, kuna litsentsiga Tolkieni materjale kasutada oli miski korras ära. Mängu alusena on kasutatud Diplomaatia süsteemi, mida on vürtsitatud erinevate lisareeglitega (nagu näiteks üksuste erinev jõud ning tähtsamad tegelased). Tänu kiirele kadumisele, on mäng kollektsionääride seas kõvas hinnas.

Pikalt sai küll jahatud, kuid Tolkien pole siiski ainus fantaasia-kirjanik, kelle teosed on inspireerinud lauamänge kujundama. 1975 ilmus ajakirjas Jagdpanther mäng „Lõvide org“ (Valley of the Lions), mis kujutas Aquilonia and Nemedi kuningriikidevahelist lahingut Robert E. Howardi Conani-romaanis „Draakoni tund“ (Hour of the Dragon). Mängumaterjalidest rääkida ei ole just palju – 2 umbes A4 suurust lehte, kus ühel oli lahinguvälja kaart ning teisel mängujuhend. Isegi üksusemärgid pidid mängijad ise valmis meisterdama.

Howardi teostest on ilmunud ka üks veel vähem tuntud mäng nimega „Conani mäng“ (Jogo do Conan). Tegu on 1996 aastal ilmunud lastele mõeldud mänguga, kus Conan pidi mööda metsa kolama, talismani puruks peksma ning koletisele kolakat andma. Ilmus Brasiilias.

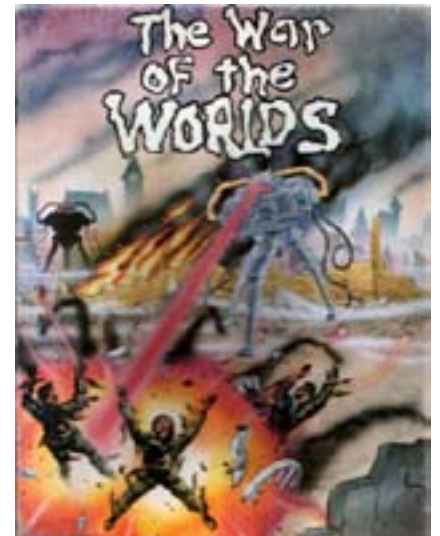
Pratchett on kahjuks niivõrd uus, et tema teoste jaoks saab toetada vaid 6 lauamängu ja vaid kaks neist ilmusid eelmisel aastatuhandel. Kui 90'ndate algul hakkasid kirjanikuhärra raamatud Inglismaal tasapisi best-selleriteks muutuma, ilmus küll üks mäng, mis äramärkimist tasub - „Cripple Mr. Onion“ (1993). See Pratchetti raamatutest „Õed nõiduses“ ja „Nõiad võõrsil“ tuttav kaardimäng kasutas kaheksat (!) masti ning sisaldas elemente nii blackjack'ist kui ka pokkerist. Reeglid on tasuta saadaval, kuid kaardid peab mängija ise otsima.

Täringu ja laseriga!

Nihutades nüüd spektrit fantaasiamaailmast pisut tõsiteaduslikematele jahimaadele ja võtaks esialgu ette tuntuimad klassikud.

Tänapäeva miniatuuridega mängitavate sõjamängude isaks loetava H.G.Wellsi kirjandusteosest „War of the Worlds“ on kindlasti paljud lugenud, paljud on näinud kindlasti selle ebaõnnestunud lavastust, kuid 1980 ilmus ka samanimeline mäng kirjastuselt Task Force Games. Selles kahele mõeldud mängus juhtis üks mängija Londonit ründavaid marslasi ning teine Inglismaa vägesid, kes vaenlasi tagasi tõrjusid. Erinevalt raamatust toimuval, oli mängulusti huvides antud maalastele siiski täiesti arvestatav võiduvõimalus.

Teine samale raamatule pühendatud mäng kannab nime „A Fistful of Tripods“ ning avaldati 1998. Mängu mängitakse 1/300 mõõtkavas miniatuuridega ning eesmärgiks siis vastase üksused elimineerida. Reeglid on kenasti netis üleval ning mingeid legaalseid kohustusi mängu mängimisega ei kaasne.

Miskipärast on mängumeistrid suutnud peale Wellsi vahele jätta kõik (või vähemalt mina ei suutnud leida) ulmekirjanikud kuni uuema aja klassikuteni.

Asimovi asumisarja võtavad kokku kaks 2002 aastal ilmunud mängu: „Asimov's Foundation“ ja „Asimov's Foundation & Empire War Game“. Esimene neist on kaardimäng, kus mängijad esindavad Asumit ning Teist asumit, üritades üksteisevõidu luua teist Galaktilist Impeeriumit. Teine on sõjamäng 1-4 mängijale, kus fraktsioonideks lisaks Asumile ja Impeeriumile on ka Muul ning Tazenda. Huvitav selle mängu juures on asjaolu, et lahingus ei kasutata ei täringuid ega kaarte. Mõlemad mängud on netis tasuta

Robotilood aga ei paista üldse nii inspireerivad olnud – vaid 1988 ettevõtte Kodak (!) poolt ilmunud „Isaac Asimov's Robots VCR Mystery Game“ on seni pinnale ujunud. Jah, mäng kasutab tõesti videokassetti, mida vaadates peavad mängijad vihjeid otsima ning lõpuks mõrvari tabama. Mängu kiituseks võib öelda, et video ise on täitsa mõnus 80'ndate lõpu ekraaniseering raamatust „Teraskoopad“. Video on netis nähtaval, ülejäänud mängukomponendid mitte.

Heinlein eesti lugejatele kindlasti täiesti tundmatu ei ole. Kahjuks on tema raamatutest miskipärast vaid „Tähesõdalased“ andnud ainek mängu tegemiseks. Sama nime kannavad kaks mängu – üks aastast 1976 ning teine 2007. Mõlemas üritavad mobiilse jalaväe üksused hävitada planeete vallutavaid sitikaid, kuid kui esimese puhul on tegu vana-kooli kuusnurkade ja üksusemärgikestega, siis uuemas versioonis tuleb tegemist juba teha eelnevalt värvitud plastminiatuuridega. Vanemale versioonile on ilmunud ajakirja VAIPA vahel ka

laiend, mis lisab mõned stsenaariumid.

Ka Poul Anderson ei ole mängijaid oma loomingust ilma jätanud. Tema teoste jaoks tuginevad mängud „The Ythri“ (1975) ja „The High Crusade“ (1983). „The Ythri“ on tugineb romaanile „Tuulerahvas“ (The People of the Wind) ning kujutab endast kosmist sõjamängu, kust ei puudu ka lahingutegevus planeetide pinnal. Eesti ulmfännidele tuttav „Kõrge ristiretk“ viib mängijad tagasi aastasse 1345, kus tulnukate kosmolaeva vallutanud ristirüütlid asuvad mõõga ja tulega tulnukate sekka ristiisku viima. Mäng ilmus ajakirja Ares vahel.

Ja voolaku vürts...

Ilmselt üheks eniminspireerivaks ulmeteoseks pärast Tolkieni „Sõrmuste isandat“ võib lugeda Frank Herberti „Düüni“, mis on andnud ainest kümnete laumängude tegemiseks. Parimaks on neist vaieldamatult tunnustatud Avalon Hilli poolt 1979 (14 aastat pärast raamatu avaldamist) aastal kirjastatud „Dune“. Tegu on nüüdseks juba kultusmaigu juurde saanud strateegia- ja läbirääkimismänguga, mille originaale võib ikka leida, kuid nagu arvata võib, on nende hind omajagu soolane. Fännid on sellise asja vastu rohtu leidnud ning netivarustes hulbib kõikvõimalike kujundustega versioone sellest samast mängust. Siiski on see hea jupp printimistolõikamist-kleepimist. Mängule on välja antud ka 3 laiendit, mis avardavad mängu sügavust veelgi.

1997, kogutavate kaardimängude algusaastatel, andis pisike ettevõtte Five Rings Publishing Group välja ka Düüni kaardimängu, mille eluiga jäi kahjuks väga napiks. Juba 1998 ostis WotC (Wizards of the Coast) ettevõtte ära ning tegi enda äranägemise järgi mõned muudatused. Kahjuks tekitasid just needsamad muudatused probleeme nooremate mängijatega, kellele nüüd mäng liialt keeruliseks osutus. Projekt peatati. Felbrigg Herriot aga osutus selliseks fänniks, kes otsustas Düüni maailmast teha oma (lihtsama) mängu „Dune Express“ ning seda vabalt internetis levitada. Mäng võitis 2009 aastal parima tasuta trükitava mängu auhinna. Tegu on lihtsa täringumänguga, mille eesmärgiks on enda kojale allutada Arrakis. Igal kojale on omad eriomadused ning lisaks lahingutele ning reetmistele tuleb loomulikult ka vürtsi korjata.

Nihutades nüüd fookust läänemaailma kirjanikest ida poole, jäävad silma peamiselt kaks nime: Lem ja Strugatski(d). Lem'i kogumiku „Cyberiaada“ järgi tehtud kaardimäng „Cyberiad“ (kogumik ilmus inglise keels just selle nime all) tundub minevat üpris täkkesse kirjaniku mõnusa humoorika stiiliga. Raamatule truuks jäädes tuleb geniaalsetel leiutajatel (Trurl, Klapaucius, Cerebron ja teised) luua kõige võimatuid masinaid. Mängitavate kaartide nimed on igastahes intrigeerivad: beebikahur, luule-kirjutamis-masin, saatanlik rehnut, jutustused hermeetilisest eremiidist jne. Ka see mäng on vabalt netis saadaval, kuid kunstilise kujundusega tuleb ise vaeva näha. Ilmunud aastal 2008.

„StalkerQuest“ on kahe Ukraina härrasmehe poolt kujundatud seiklusmäng, kus 1-4 mängijat mööda tsooni kolistavad ning üritavad sealt elu ja ehk ka mõne nipsasjakese kaasa saada. Kahjuks ei ole mängust rohkem väga teada, kuna autorid pole veel asjaga ühele poole saanud. Pinnale on küll loksunud mõned esialgsed illustratsioonid, mis on sama sünged, kui romaan isegi.

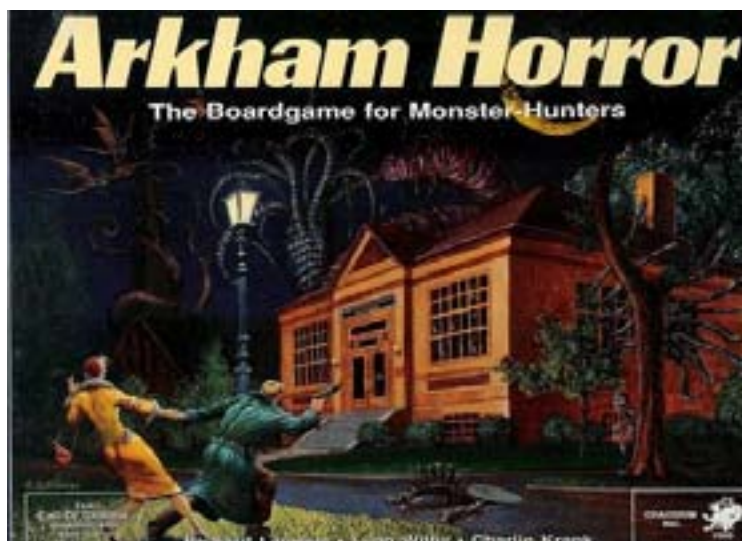
Oma kojas R'lyehil, surmaunes Cthulhu ootab...

Kolmas sellesse nimekirja sobiv kirjandusliik oleks ilmselt õuduskirjandus. Selles žanris juba mängudest puudus ei tule, kuid enamasti on nende side õuduse tekitamise endaga üpris õhkörn. Arvestades asjaolu, et tavaliselt ei mängita lauamänge üksinda, võib üksainus vale lause või nali rikkuda kogu mängu poolt tekitatud atmosfääri.

Siiski on mõned sellised mängud lausa loodud vaid ühele mängijale, kes siis üksi mõnes

vanas puumajas küünlavalgel selle pakutavat võidinaid nautida saavad. Üheks selliseks näiteks on 1984 aastal (aasta pärast esimese võitlus-fantaasia raamatu ilmumist) ajakirja Fantasy Gamer vahel ilmunud „The Thing in the Darkness“, kus mängija otsib Arkhami linnas oma kadunud kolleegi, käies paigast-paika, sattudes erinevatele juhtlõngadele ja nähes mõistustlaastavaid stsene.

Arkham on fiktiivne linn Ühendriikide idaosas, mille nimi pidevalt Lovecrafti teostes esile kerkib. Aastal 1987 andis Chaosium Inc. välja lauamängu Arkham Horror, mis meenutas pisut „The Thing in the Darkness“i, kuid kasutati ka Arkhami linna kujutatavat mängulauda. Mängijate eesmärgiks on sulgeda mängulaul avanevaid väravaid teistesse reaalsustesse, mis loomulikult tatistavad välja kõikisuguseid õövastavaid koletisi. Liikumiseks kasutati kaht 6-tahulist täringut, kuid mängijad said oma veeretatud liikumispunkte kulutada oma soovi kohaselt ning võimaluse korral jalavaeva vähendamiseks ka takso kutsuda. Mööda mängulauda oli laiaili ka 26 märkimisväärset kohta, kuhu minnes võis uurijal üht-teist juhtuda. See otsustati tabeli ning 6-tahulise täringu abil. 2005 andis FFG mängust välja uue versiooni, mis muutis mängu

üpris palju, kuid sellest ei hakka me siin rääkima.

Lovecraftiga jätkates mainiks ära kaks 1988 aastal ilmunud mängu. Üks neist ilmus Ameerikas nime all „The Spawn of Yog-Sothoth“, kuigi keegi enam ei tea, mis ajakirjas see ilmus (ilmselt oli tegu siiski sel teel avaldatud mänguga). Mäng on kahele mängijale, kus siis üks kehastab uurijat ja teine Wilbur Whatley'd, kes üritab korraldada mõnusat verepulma, et muutuda üheks Yog-Sothothi sigitiseks.

Teiseks mänguks oli prantslaste „Nyog'Sothep ou les Brumes de l'Immonde“ (maakeeli pannes „Nyog'Sothep või jälgid udud“), kus üks mängija kehastab professor Sandy Peterseni ning 1-6 mängijat üritavad tema kurjasid plaane nurjata. Mängulauaks kena A3-formaadis kaart Uus-Inglismaast, millelt ei puudu ei Dunwich, Innsmouth ega Arkham. Erinevaid koletisi peaks ka kõigile krüptozoloogia huvilistele jätkuma: saab jälgida nii kultistide paartusriitusi kui ka deep one'e pesitsuperioodil. Kui prantsuse keel ei hirmuta, võib mängu tasuta alla tõmmata ning mängida.

Kindlasti ei saa mainimata jätta ka Necronomonopoly't, mis hullutab Monopoli-fanne aastast 2004. Selles lustlikus lauamängus käivad mängijad päripäeva mööda mängulauda, korjates kasulikku varustust ning omistades maatükke, kuid peavad oma teel vältima ka koletisi ning lideid, kes liiguvad laual vastupäeva. Kaotades kogu oma mõistuse ning minnes hulluks, hakkab mängija kultistiks ning liigub kogu edasipidise mängu vastupäeva. Eesmärgiks ongi jääda viimaseks mõistuse juures olevaks mängijaks.

Lisaks lidsetele on lauamängudisainerite seas popp tegelane ka Dracula, kellest on sanuti tehtud hea hulk mänge. Esimeseks oli aastal 1977 Waddingtons Games'i poolt välja antud noorematele mõeldud „The Game of Dracula“, kus mängijad pidid planeerima ja leidma tee Dracula lossist välja. Nimi „Fury of Dracula“ on vahest ehk eesti mänguritele tuttavamgi, kuid selle mängu esimene versioon ilmus juba aastal 1987. Mehaanikalt väga sarnane eelnevalt mainitud mänguga „Nyog'Sothep“, tuli ka selles mängus ühel mängijal tõmmata selga paharasti kuub ning salaja mängulaual (milleks oli Euroopa kaart) liikudes teistele mängijatele lõkse seada. Viimaste ülesanne aga oli just Dracula kätte saada ning korralikult küüslauku täis toppida. Tõsiasi, et mäng anti välja Games Workshop'i poolt, selgitab, miks olid sel muidu täiesti tavaliste nuppudega mängitava mänguga kaasas just miniatuurid, mida tavaliselt sel ajal niisama karbiga kaasa ei pandud.

Lauamänge on palju ning üritada kõigist neist siin kõnelda oleks üpris ki ulmeline ülesanne. Üritasin eelnevalt kokku võtta need, mis näitasid oma žanris teed ning toetusin seda tehes just kuulsamatele kirjanikele. Loomulikult jäid paljud nimetamata, kuid selleks tuleks siis juba eraldi ajakiri avada. Loodan vähemalt, et selle pisikese artikliga sai huvi lauamängude vastu äratatud neis, keda see varem ehk külmaks on jätnud ning huvi vanemate (või vähemlevinud) mängude vastu neis, kes uuemate mängude mängimisega juba tegelevad... ja sellisel juhul ei takista miski omal käel pisut edasi uurimast.

Vaata lisa: www.boardgamegeek.com

Ulmejutulaborist pragmaatiliselt

Sirje Kingsepp

Iga-aastase ulmehullude/-huviliste tippsündmuse Estconi tagajärjel sündis eesti realistlikule ilukirjandusele vaheldust otsivate inimeste kirjutamis- ja lugemisvaevusi rahuldav ulmejutulabor. Otseks tõukeks sai Saarjärvel pühapäeva varahommikul Mandi korraldatud kirjutamise töötuba, kus valminud „surematud“ teosed ootasid avalikustamist.

Ulmejutulabori tutvustav postitus ilmus 26. juulil 2011 ehk kaks päeva peale Estconi lõppu. Kümnest varahommikuses väsimuses valminud loost jõudis aadressile ulmelabor.blogspot.com kuus, mis tekitasid sellise elevuse, et paari päevaga liitus veel neli uut kirjutajat ja septembriks oli autoreid juba 23, kes olid kirjutanud kolmel erineval teemal: „Igal aastal upub siia järve üks laip“, „Mida masinad

kardavad“ ja „Impeeriumi õhtud.“ Teemad valitakse avaliku hääletusega ja hääletada saavad nii kirjutajad kui lugejad.

Labori põhimõte on arendus Mandi ideest, kuidas tuleb kokku hulk grafomaane, neile antakse üks teema ja kõik kirjutavad ning kui sellist tegevust järjepidevalt korrata, suudab keegi end Parnassile välja venitada. Teiselt poolt seavad kirjutajatele piire tänapäevase ajaveebinduse põhitõed, kuna tegevus toimub tuntud blogimiskeskonnas.

Sügise lähenedes hakkas kirjutajate liitumis- ja kirjutamisaktiivsus langema ja oktoobri alguseks oli autoreid kokku 28, kellest pooltel oli valminud vaid üks lugu - kokku jutte ilmunud 55. Võimalik, et uute lugude ilmarahvale kritiseerimiseks ülesseriputamist takistab tõsiasi, et laborist on mõnele kirjutajatele tõesti abi olnud ning teiste jutud on nii heaks läinud, et autori enesekriitika ei luba enam kõike näidata. Mine võta kinni. Praeguseks aga on enam kui kindel, et ulmejutulabor toimib korralikult ja nii jätkub ka tulevikus ja kui praegu on meie peamiselt anonüümsetest autoritest koosnevast seltskonnast oma päris paberraamatute ja Kirjanike Liiduni jõudnud vaid vähesed, siis tulevikus võime keldida eesti kirjanduse ulmeniseerumisega. (Viimane lause sai lisatud, et jutus leiduks pisutki fantaasiaelementi).

Vaata lisa: jutulabor.blogspot.com/

Suur vend jälgib ja annab teada:

INDREK HARGLA: E-RAAMATUD ON JAMA!

20.-30. oktoobril toimusid Eestis raamatukogupäevad. Selle raames on korraldati üle Eesti mitmesuguseid üritusi. Reaktor toob teieni Indrek Hargla esinemise videoülevõtte Tallinna Keskraamatukogus, kus tuntud ulme- ja krimikirjanik ütleb välja nii mõnegi huvitava mõtte.

Vaata videot siit: tln.lib.ee/~jagatud/videod/raamatukogupaevad2011/Indrek_Hargla.html

ROBOTEX

Robotex on 2001 aastast toimuv rahvusvaheline robotikavõistlus mida korraldab Tallinna Tehnikaülikool koostöös Tartu Ülikooli ja Eesti Infotehnoloogia Kolledžiga. Robotex 2011 toimub 26. ja 27. novembril Tallinna Tehnikaülikooli Spordihoones.

Seekord võistlevad robotid kahel alal:

Jalgpallis on ülesandeks lüüa vastasest rohkem väravaid ja teha seda võimalikult kiiresti. Võistlusülesanne toimub robotexil juba kolmandat aastat ja see on kogunud võistlejate seas üha enam populaarsust. Võistlustules näeb ka esmakordselt demovooru meeskonnatööst, kus võistlustules jalgpallirobotid 2 vs. 2.

Joonejärgimine on üks levinumaid robotivõistlusi maailmas. Ülesandeks on robotitel võimalikult kiiresti läbida väljakule musta joonega maha märgitud rada.

Robotex 2011 raames toimub fotokonkurss teemal „Tehnika - osa meist“. Pildid laetakse üles facebooki lehele, kus selgitatakse ka publiku lemmik!

AUHINNAFOND ON 350 EURO

Robotex 2011 raames kuulutatakse samaaegselt fotokonkursiga välja ka joonistusvõistlus teemal “Roboti argipäev”.

AUHINNAFOND ON 200 EURO

Tööde laekumise tähtaeg on 14.november.

Lähemat infot üritusest vaata www.robotex.ee

VERETÖÖ LUTSU RAAMATUKOGUS.

5. oktoobril toimus Tartu Linnaraamatukogu kolmanda korruse saalis kirjastuse Fantaasia uute raamatute esitlus.

Räägiti värskest kogumikust “Täheaeg 9: Joosta oma varju eest” ja Maniakide Tänav jutukogust “Euromant”. Raamatuesitlusel toimus Maniakide Tänav õudus-performance. Videot perfomancist saab vaadata siit: www.youtube.com/watch?v=by4g2T6z0tE

EESTIGA ON LÖPP!

Eesti uue ulmefilmi "Täitsa lõpp" treiler on väljas. Vaata siit:
www.youtube.com/watch?v=QQCqr6NmDmU

Kui tahad kodulehelt enam infot, kae siia: filmitalgud.ee/

KOSMOSEHUNDID HOOS

Uudis pole enam uudis, kuid siiski meelt rõõmaks tegev üritus. Mainiksime meigi siin ära projekti, millel toimetus kindlasti silma peal hakkab hoidma. Nagu paljud teavad, siis saadab Eesti 2012. aastal kosmosesse oma esimese satelliidi. Tegemist on nn tudengisatelliidiiga, mis tähendab seda, et satelliidi kui kandja panevad kokku Tartu ülikooli, tehnikaülikooli ning lennuakadeemia tudengid. ESTCube-1 missiooni peamised eesmärgid:

1. Testida kümnemeetrise nanojuhtme väljalaskmist, mis on osaks elektrilise päikesepurje arendamise juures. www.electric-sailing.com/
2. Mõõta elektrilisele purjele mõjuvat jõudu.
3. Pildistada välja lastud nanojuhet.
4. Teisejärgulise missioonina pildistada kosmosest Maad ja kui võimalik, pildistada ka Eestit.

Lisa loe siit: www.estcube.eu/

Jutt: Kui süda ei sure

Tea Lall

Tuul ulgus, nagu öeldakse ja tegelikult ta ulguski. Sõna otseses mõttes ulgus. Ulgus hullemini, kui üksik näljane hunt, kelle elupäevad on peagi loetud. Maiki kuulatas. Miski oleks nagu veel tuule ulgumise taustal talle korraks kõrvu jäänud, aga mis see oli? Nagu oleks midagi poolvedelat hammaste vahelt ahnelt sisse tõmmatud, selline luristamise ja neelamise heli kostis korraks õuest, otse Maiki magamistoa akna tagant.

Maiki süda tagus. Ta kuulatas, kuid peale omaenese valju verekohina ta kõrvu ei mahtunud. Nüüd oli vaikus. Veri kohises ikka nii tugevalt, et läbi selle oli võimatu veel mõnda heli kuulda. Ikka veel ei julgenud Maiki kardinat liigutada. Ere kuu paistis elutoa aknast tuppa. Maiki teadis, et kui miski tema akna taga toimub, siis näeb seda selgesti, kui vaid kardinat pisutki liigutab.

Ja enne, kui ta jõudis käe kardina suunas välja sirutada, puhus kuuvalgusest kantud tuuleil kardina kõrvale ning talle avanes õõvastav vaatepilt otse tema magamistoa madala akna taga, Maikist vaid käepikkuse kaugusel.

Seal seisis ema, pea kuklas, kuuvalgel veikleb veri lõuga mööda alla nirisemas. Tema jalge ees lebas tume kägardunud ja ebaloomulikus asendis kogu, kellelt äsja oli rebitud pea, mis vedeles pisut eemal lillepeenra servas õitsvate enelapuhmaste vahel. Maiki tundis ta ära. See oli isa.

Ta tundis, kuidas veri tema peast, kätest ja kogu kehast jalgadesse vajus, muutes need tinaraskeks. Ta pingutas hämaras silmi veendumaks, kas ta oli ikka õigesti näinud. Jah, see oli isa! Maiki tegi akna lahti ja karjatas, ema kummalist justkui vabastavat transsi ilmselgelt häirides:

"Miks sa nii tegid, ema? Mis ta sulle halba oli teinud?"

Ema lasi kahele poole tõstetud käed külgedele rippu, langetas aeglaselt pea ja vaatas elajaliku pilguga Maikile otsa.

"Mind ei jäeta maha," tuli tume ja aeglaselt lausunud sosin ta veristelt huultelt.

Vihaselt kargas Maiki voodist püsti ja tormas õue. Ta surus ema jõulise liigutusega majaanesele teeserva ääristavale kivile istuma, pühkis hooletu ja vihase liigutusega tema verest tilkuvat lõua oma öösärgisabaga puhtaks ning läks põõsa all lebava pea juurde. Värisevate kätega haaras selle süle ja ehmus siis korraks, tajudes, kui ootamatult raske on inimese pea. Tüdruk tundis südames talumatut valu. Kui hoiad käte vahel oma isa pead, ei jäägi südames ruumi muule, kui valule...

Maiki tõi pea isa elutu keha juurde, asetas selle ettevaatlikult maha, tõmbas ema kivitilt püsti ja kamandas:

"Nüüd pane pea talle otsa tagasi ja teeme, et seda lugu pole kunagi juhtunud! Sina, kes sa oled oma ala meister, sa pead nüüd tegema midagi, et kõik oleks endine. Ma tunnen sind, tean milleks sa võimeline oled. Miks sa ei võinud tal lihtsalt minna lasta?"

Ema kummardus isa keha juurde, vaatas seda mõnda aega ja vastas siis aeglaselt, iga öeldud sõna erilisel rõhutatades:

"Ma ei saa seda teha, Maiki. Kas sa ei saa siis aru? Ma tegin seda PÄRISELT!"

"Mis mõttes PÄRISELT?" ei saanud Maiki öeldust aru. "Ma tapsin ta päriselt," vastas ema ning tema hääl kõlas öeldu taustal uskumatult rahulikuna.

Maiki keeras isa pead, uuris seda lähemalt ja tema käed hakkasid verest kleepuma. Isa silmad vaatasid ema suunas. Tundus võimatu, et ta ei näe. Sest need silmad ei olnud kustunud, neis välgatas ikka veel elu. Vähemalt nii Maikile tundus.

Maiki sattus paanikasse. Ta haaras verest nõretava pea uuesti kleepuvate käte vahele ja üritas seda loiu keha külge suruda, kuid pea ei jäänud püsima. Ikka ja jälle püüdis Maiki seda tagasi panna, kuid pea vajus rebitud servadega kaela küljest lahti ning jäi kangekaallikult kruusasele teerajale, pilk taevasse suunatud. Või jah, kangekaallikult ehk pole õige sõna, sest kael oli küll, kuid mitte seal, kus ta olema peaks - pea küljes.

"Mis me nüüd teeme?" küsis Maiki rusutud häälega ja vajus isa elutu keha kõrvale jõuetult istuli.

“Ma ei tea,” ütles ema, pilk kusagil eemal, kaugusesse vaatamas.

“Siis mõtle midagi välja!” karjatas Maiki ja tõusis püsti. “Saad aru ometi, et sa pead midagi tegema, et see jama korda saaks!”

Ema vaikis endiselt. Aga tundus, et ta siiski mõtleb, mida edasi teha.

Mõnda aega valitses vaikus. Maiki kõndis närviliselt isa keha kõrval edasi-tagasi.

“Lapime ta kokku. Et visuaalselt oleks justkui terve. Mul on väike mõte. Aga enne aita ta tuppa tirida, seal saame teda lappima hakata. Varsti on hommik käes ja keegi võib meid siin näha. Tead ju küll, kui uudishimulikud on meie külanaised. Pealegi kutsusin uued naabrid Tuuliku talust täna külla, et nendega tuttavaks saada neile pirukaid pakkuda. Kui nad tulevad ja seda siin näevad...” ei lõpetanud ema lauset.

“Kurat küll! Pirukaid! Sa muretsed uute naabrite ja pirukate pärast!?” karjus Maiki vihaselt ja haaras isa jalgadest. “Mis sa siis passid veel, võta kinni ja viime ta tuppa!”

Ema haaras seepeale isa kaenla alt ja koos hakkasid nad lõtvale keha maja ukse poole tirima.

“Tundub, et tema peas polnud muud kui õhk,” pomises ema. “Ta on ilma peata sama raske kui selle mõttetu peagagi. Aga noh, seda võiski arvata ju.”

“Ole vait!” käratas Maiki ja ütles siis teravalt, “Tema pea oli palju raskem, kui sa arvatagi oskad! Oleks sinu oma seal põõsa all olnud, oleks see heeliumiga täidetud õhupallina juba pilvede kohal lennelnud.”

Ema lasi järsku ja hoolimatult isa kehast lahti, nii et see maha prantsatas, vaatas siis tütrele otsa ja ütles: „Maiki, ära unusta, kes me oleme.

Meil siin käivad asjad teistmoodi, sa ju tead. Minuga nii ei räägita!”

Maiki jäi vait. Pisarad kippusid silma, aga ta ei tahtnud seda emale näidata.

Ema haaras uuesti isast. Mõlemad vaikisid.

Nad jätkasid sammhaaval ja kummargil olles isa keha ukse poole tirimist ja mõlema suust kostis aeg-ajalt tigeid pominaid ja sajatusi.

Lõpuks jõudsid nad hingeldades ukseni ja lasid kehal maha kukkuda, et uks avada ning pisut hinge tõmmata.

Maiki sirutas end. Hommik oli iga hetk saabumas. Idataevas oli hakanud vaevumärgatavalt õhetama. Päike oli tõusmas. Päike, mis paljudele tähendas kõike, mõnele aga enam mitte midagi...

Kui nad olid minutit paar puhanud, haarasid mõlemad uuesti isast kinni ning tirisid ta üle lävepaku esikusse, vererida järel läikimas nagu rubiinidest kee.

Maiki jooksis õue pea järgi, et ka see võimalike möödujate pilkude alt kiiresti varjule viia. Hoides pead pisut endast eemal, käte vahel, et see riideid veelgi rohkem ära ei määriks, tabas ta pilk taaskord isa silmad. Nüüd olid need elutud, kustunud, võikalt tuhmid. Ei olnud neis etteheidet, meeletuid, lootusetust ega ka mõrvari peegeldust. Need olid lihtsalt silmad. Surnud inimese surnud silmad.

Ta püüdis mõelda, et isa on varsti jälle tagasi, elusana, et kõik see, mis siin toimus, on kui hästilavastatud näitemäng.

Surm iseenesest ei hirmutanudki teda. Seda oli ta ennegi näinud ja näinud väga lähedalt. Teda rusus teadmine, et neid ootab peagi ees midagi sellist, millest tal aimugi ei ole, aga mis ometi kusagil hingesopis juba mõnda aega hirmuna peidus on püsinud.

Maiki ohkas. Jah, isa oli läinud ja nüüd peavad nad vennaga ise hakkama saama...

Kui ta esikusse jõudis, oli ema isa keha juba vannituppa tarinud. Maiki pani pea keha kõrvale maha ning püüdis isa silmi käega sulgeda, kuid need ei tahtnud kuidagi kinni jääda ning silmad vajusid ikka ja jälle poikvele, justkui oleks isa võtnud nõuks isepäiselt nende tegemisi piiluda. Maiki proovis uuesti ja uuesti, kuid loobus lõpuks, sest silmad vajusid ikka pisut lahti.

“Noh, mis me siis nüüd temaga teeme?” küsis Maiki emalt, häälel võõralt rahulik.

“Peseme puhtaks, õmbleme pea tagasi ja homme viime ta põllule kartuleid kõplama,” vastas ema.

“Kartuleid kõplama? Kas ma kuulsin ikka õigesti?” purskas Maiki närviliselt naerma. “See ongi siis sinu geniaalne plaan?”

“Jah, päeval sätime ta nii, et eemal kõndijatele paistaks, nagu kõplaks ta põllul kartuleid, ööseks toome keldrisse varju. Me ei saa ju naabritele näidata, et miski valesti on. Ja siis...noh...vaatame, mis edasi saab. Matame ta maha,” selgitas ema sõnadest komistades.

“Kuule, tarkpea. Iga loll teab, et seda nippi saaks kasutada vaid loetud päevad. Vaata ilmasid, ta ei pea kahte päevagi selles lauspäikeses vastu ja varsti on su “kartulikõplaja” vedel nagu tarretis,” põlastas Maiki ema ideed.

“Olgu, see ei ole ehk kõige parem mõte, aga päevakese saame hakkama. Homme on täiskuuöö, küllap ma tean, mis temaga edasi teha,” ärritus ema Maiki irooniast. “Võimalik, et matan ta teiste juurde sauna taha maha. Küllap mõtlen midagi välja tema kadumise kohta.”

“Sauna taha?” põlastas Maiki edasi. “Sul on terve saunatagune heinamaa juba neid täis, seal pole enam ruumigi.”

“Ma ütlesin - ma mõtlen midagi välja,” sisises ema ähvardavalt Maikile lähemale astudes ning tema silmis oli Vanakurat Maikile juba tuttava tulukese süüdanud.

“See on siis jälle see pilk, mida ma kartma peaks...” pomises Maiki ja keeras pilgu kõrvale.

“Minuga ära lollita, laps!” ütles ema järsult ja Maiki teadis, et jutt on lõppenud, tuleb hakata tegutsema.

“Siiski, ema... Mida me Kaurile ütleme, kui ta koju tuleb? Sa saatsid ta meelega kodust ära, eks?” julges Maiki mõne aja pärast vaikselt küsida.

“Ütlen, et isa läks ära ega tule enam tagasi,” vastas ema tooniga nagu oleks vastanud küsimusele “kas sa võileiba tahad”. Küsimuse teise poole aga jättis vastuseta.

“Ja nii lihtne see ongi arvada?” tuli iroonia Maiki häälede tagasi.

“Jah, nii lihtne see ongi. Isad lähevad ära ja ei tule enam kunagi tagasi. See pole küll mingi uudis. Nagu seegi siin tahtis minna...” tonksas ema põlglikult jalaga isa lõtvale kätt. “Täiesti mõttetu mees,” ütles ta rahulolevalt. “Ja lõpuks on aeg ka Kauril tööle näkku vaadata. Ta pole enam nii väike, et ei mõistaks, mis meie ümber toimub...Aga lõpetaks nüüd targutamise ja otsiks tugevat nõõri, et see tühi pea jälle selle keha külge tagasi saada. Ja too nõõrikarbist kotinõel!”

Maiki, kes oli isa kõrval kummargil, tõusis, et ema käsku täita. Sel hetkel justkui silmanurgast vaid vilksamisi paistis talle nagu oleks isa keeranud oma tuhmid silmad korraks tema poole. Ainult imeväikeseks hetkeks, sest kui Maiki arglikult allapoole kummardus, et asja kontrollida, vaatasid isa poolsuletud laugudega silmad nagu ennegi kusagile tühjusesse.

“Imelik,” mõtles Maiki ja läks tuppa nõela tooma, nagu ema oli käskinud. Imepisike lootusekiir aga tärkas hetkeks tema raskes südames. Kui asjad olid juba nii, nagu need olid, äkki siiski on veel mingi võimalus?

Kui Maiki nõelaga tagasi jõudis, oli ema juba isa keha sirgeks kohendanud ja sobitas tema pead endisele kohale. Käes oli tal kera tugevat nõõri. Maiki ulatas emale nõela.

“Mina seda kaasa ei tee,” ütles ta vaikselt.

Ema rapsas temalt nõela, kuid tegi seda liialt rohmakalt, nii et pikk ja terav nõel tema sõrme sisse korraliku augu torkas.

Tema sõrm hakkas silmepikselt veritsema ja üks veretilk kukkus isa kaamele põsele.

“Pagan!” kirus ema ja kuivatas tilga, rapsates varrukaga üle mehe põse. “Sa ei saa minu verd ega pisaraid!”

Maiki tahtis ruumist lahkuda, kuid enne veel, kui ta sammude astuda jõudis, ütles ema:

“Ole siin, mul võib sinu abi vaja minna.”

Maiki kuuletus, sest teadis, et vastuvaidlemist enam ei ole. Deemon emas oli ärganud. Aga see polnud esimene kord. See deemon oli ärganud kordi ja kordi ja Maiki kahtles, kas see koletu deemon vahepeal üldse uinunudki oli. Nüüd tuli end kaitsta ja kõige parem viis selleks oli kuuletumine.

Ema asus agaralt õmblema ja Maiki vaatas seda kõrvalt. Tema ees põrandal lamas isa - inimene, keda ta oli armastanud ja kellesse uskunud. Ema, käed verised, tegeles õmblemisega. See oli raske töö, sest nahk oli tugev ja nõela tuli iga piste ajal jõuga sellest läbi suruda. Maiki süda oli aga ootamatult tuim. Ta ei tundnud enam ei kurbust ega valu ja see tekitas temas kõhedust. Kas ka tema on oma ema moodi? Ema moodi koletis, kelle süda ei tunne enam midagi peale viha ja verehimu?

Kui töö oli tehtud, tassisid ema ja tütar isa majast veidi eemale jäävale kartulipõllule, kuhu avanes vaade ka küladele. Päev säras juba täies hiigluses, kuigi kellaaeg oli alles üsna varajane. Inimesi võis iga hetk siit mööda minemas näha ja isa oli vaja kiiresti saada asendisse, mis oleks mõjunud möödakäijatele kui tööhoos usin kartulikõplaja. “Kõplaja, kes seisab paigal ja kõblast kordagi ei liiguta?” mõtles Maiki irooniliselt, kuid ei öelnud seda.

Suure vaeva ja tõsise pingutusega suutsid nad isa püsti tirida, kuid niipea, kui nad temast lahti lasid, kukkus elutu keha uuesti vagude vahele röötsakile, kord ühtpidi, kord teistpidi nagu suur kaltsunukk. Tema nägu oli lõpuks mitmest kukkumisest mullane ja poolkinnised silmadki mulda täis.

“Mullast oled sa võetud...” mõtles Maiki, “aga kas mullaks saama pead sa just niimoodi?”

“Too keldrist mõned kartulivakad. Paneme ta nende najale, ega meil muud üle jää,” kamandas ema ja Maiki tegi, mis kästud.

Vakkadega tagasi jõudes ei suutnud ta emale siiski nähvamata jätta:

“Kartul alles tärnanud, aga meie usin isa juba vakkadega põllul, kõblas käes, kõvas tööhoos lihtsalt põllul püsti seismas!”

Ootamatult hakkas ema selle peale naerma. Nagu tavaline inimene mõne hea nalja peale. Maiki ei mäletanudki enam, millal ema niimoodi viimati naernud oli. Kuid sama äkki, kui see naer algas, sama äkki see ka lõppes ning Maiki süda võpatas korraks. Süda, mille tundetuse pärast ta mõni aeg tagasi mures oli, näitas siiski, et tunneb midagi ja see midagi oli taas hirm.

Kui isa oli lõpuks pärast mitut ebaõnnestunud katset siiski püsti jäänud, toeks üksteise otsa kuhjatud kartulivakad, kipakas kõblas ja labidas, hindas ema olukorra “päris heaks” ja arvas, et nüüd oleks aeg maja vallutanud segadus ära koristada, seejärel teed juua ja veidi puhata. Jah, eemalt tee pealt vaadatuna võis isa põllultõõtamine isegi tõetruult mõjuda, kuid pikemalt silmitsejale see kindlasti usutavalt mõjunud ei oleks. Tuli loota, et keegi ei jää isa tegemisi pikemalt vaatama, vaid viskab möödaminnes vaid põgusa pilgu.

Kui ema ja Maiki olid majast kõik jäljed hoolikalt koristanud, pani ema vee keema ja vajus väsinult laua taha Maiki vastu istuma. Ta oli rahunenud ja Maiki julges küsida:

“Ema, kas sa teeksid ka minuga seda, kui vaja peaks olema?”

“Ikka!” vastas ema ja tema hääles ei kõlanud kurbust ega kahetsust. “Ikka teeksin,” kordas ta mõtlikult ja Maiki teadis, et ta ei valeta. Kummalisel kombel see vastus ei hirmutanud teda, sest südames oli ta seda kogu aeg teadnud. Seepärast polnud ta julgenud seda varem ka küsida.

Maiki mõtles Kaurile, aga kartis enam küsida.

Vaikides lonksasid nad teed ja väsimus oli mõlemast kohe-kohe võitu saamas. Laual, ristikehinamuustrilise köögirätiku all lõhnasid värsked pirukad. Külakostiks naabritele, keda ema niiväga vajas...

Kartulipõld, mis jäi küll majast kaugemale, paistis aknast kenasti köögisistujatele kätte. Isa seisis seal nagu ta ikka oli seisnud, kui ta veel elus oli ja nagu Maiki ja Kaur teda köögiaknast nägema olid harjunud. Täna oli kõik teisiti. Isa küll seisis, kuid seisis teisiti kui tavaliselt, seisis poolsuletud ja mulda täis laugudega, seisis vastu enda tahtmist ega saanud enam midagi teha selleks, et enda väarikust elus hoida. Kõik oli kadunud.

Maiki rüüpas teed ja tema pilk oli ainiti suunatud kaugusesse, isa tumedale kogule. Äkki nägi ta, kuidas toeks olnud kartulivakad löid kõi-kuma ja isa vajus koos vakakuhilaga põllule pikali.

Ka ema oli seda märganud. Samuti ka seda, et mööda teed lähenes majale keegi, küll veel kaugel, aga lähenes siiski hoogsalt ja peatumata. Maiki ja ema vaatasid hetkeks teineteisele otsa ning mõlema süda võpatas sees - Maikil lootusest, emal aga vihast.

Ema kargas lauast kui nõelast torgatuna ja tormas uksest välja. Maiki seevastu oleks hea meelega jäänudki istuma. Tema hinges oli tekkinud imeväike lootus, et see kohutav olukord leiab ehk lõpuks lahenduse. Et võõras tulija päästab ta vabaks.

Kuid uks avanes uuesti ja ema vihane nägu ütles enam kui sõnad, mida ta ütlemata ei vaevunud. Maiki tõusis ja lootus suri.

Nad läksid kiirel sammul põllule, kuid ei jooksnud, et tulijas mitte kahtlusi äratada. Isa oli vajunud kartulivakkade peale. Tema nüüdseks kangeks muutunud keha nägi koomiline välja. Tema pea oli muidugi mitte just kõige tugevamini kaela külge kinnitatud ja ripnes labidavarrel. Lisaks oli see ka pisut viltu kaela küljes, nagu suunatud kergelt vasakule. Juba ema õmblustööd jälgides märkas Maiki seda, kuid ei öelnud midagi. Mis tähtsust sel enam oli. Isa keha aga mõjus tõesti naljakalt, nii nagu oleks ta pikutama visanud, kuid ootamatult oli selg kangeks läinud. Ta oli asendis, nagu ei saaks enam ise püsti ja ootaks kellegi abi.

Teel olija oli jõudnud tüki maad lähemale, juba võis eristada tema riietust ja sugu. See oli kirjus erksavärvilises kleidis sale naine.

Ema ja Maiki haarasid isast kinni ja tõmbasid ta püsti. Kanget keha oli palju lihtsam liigutada. Maiki kohendas kartulivakad jälle paika ja torakas kõpla isale kaenla alla toeks. Isa jäi üllataval kombel püsima, kui nad temast lahti lasid ja labidas, mis seni samuti toeks oli olnud, osutus ebavajalikuks.

“Peaasi, et ta nüüd ei kukuks, kui see inimene siia jõuab,” pomises ema pahuralt. Maiki nägi, kuidas naise lähenedes ema käsi isal selja tagant püksivärvlist haaras ja tema sõrmenukid tugevast hoidmisest valgeks tõmbusid.

“Ta kardab siiski...” mõtles Maiki rahulolevalt.

Naine jõudis lähemale. Peaaegu korraga tundsid ema ja Maiki tulija ära, mispeale ema nägu löi deemonlikust rõõmust särama, Maiki aga tundis, kuidas tema keha sekunditega külma higiga kattus ja süda vajus kusagile alla, jalgade juurde ära. Veri kadus tema näost, mis muutis ta sama kaameks kui isa, kellest ema nüüd hooletult lahti laskis ja mille peale isa uuesti nagu pulk nägupidi mullale kukkus.

Maiki oli lootnud, et see külaline jääb sel korral tulemata, aga võta näpust.

Tulija lehvitas hoogsalt mõlema ülestõstetud käega ning hüüdis laia naeratuse saatel:

“Ahoi, mu kallikesed! Kuidas teil siin läinud on ilma minuta?”

“Oi, mu kallid kauge hingesugulane! Ilma sinuta on alati halvasti!” hüüdis ema rõõmust särades vastu.

Maiki vaikus, sest tal polnud jõudu ega tahtmist midagi vastata.

“Kas täiskuu aeg toob su siia, mu sõbrake?” kudrutas ema mesiselt tulijat emmates.

“No ikka! Sa ju tead, et siinne täiskuu on minu jaoks see kõige magusam!” vastas noor ja nägus naine ning kaisutas nii ema kui Maikit, laskmata end häirida viimase rõõmutust olekust.

“Irooniline,” mõtles Maiki, “et niisuguse nõia nimi on Siisike, mis kõlab kui süütu talleke... Aga vähesed teavad, et sel tallel on ninasõrmeisse salvetatud värske vere lõhn ning tema hingel nii mõnigi elamata jäänud elu.”

“Noh, mu noor neiu, miks nii mossis?” pakatas Siisike reipusest nagu alati kui teadis, et peatselt algab tõeline pidu.

Maiki ei vaevunud vastama.

Alles nüüd märkas tulija Maiki ja ema vahel maas lebavat surnut.

“No nii...” vaatas ta seda lähemalt. “Ma näen, et keegi on kurjaks saanud,” tõstis ta kelmika pilgu ema poole.

“Tead, see on pikem jutt,” vastas ema. “Läheme tuppa, küll ma jõuan sulle kõigest rääkida. Aga enne peaks vist selle siin püsti tõstma,” tonksas ema jalaga kanget keha.

“Ma aitan!” haaras Siisike isa peast ja jäi ootama, et teisedki käed külge lööks. Kuna Maiki ja ema seisid ega liigutanud end, tõstis Siisike kärsitult pilgu. Kui ta seisjate näoilmeid nägi, laskis ta järsku pea lahti ning hüppas sammu eemale.

Isa silmad, mis enne olid poolsuletud, eluta ja mulda täis, olid nüüd avali ning vaatasid kordamööda nii Maikit, ema, kui Siisikest. Kõik kolm seisid kui soolasambad ning vaatasid elutu keha vägagi elusatesse silmadesse, suutmata pilku kõrvale pöörata.

Siis hakkasid isa veretud huuled vaevaliselt liikuma ning suhu sattunud mulda pudenes paotunud huulte vahelt, kui ta midagi sosistada püüdis. Kõik kolm vaatasid tardunult, kuidas surnu nendega rääkida püüab. Maiki ei saanud sosinast aru, kuid eraldas selgelt sellest segasest pomina sõna “Kaur”, kui oli kõrva isa suu juurde pannud. Maikit haaras õud. Ta karjatas ja jooksis maja poole. Nagu tohutu laviin tulvas tema teadvusse selgusehetk. Nüüd ta teadis, miks ema Kauri kodust mõneks ajaks eemale saatis, miks oli vaja isast vabaneda ning miks Siisike siin on.

“Ära siit, minema, ükskõik kuhu, kaugele, nii kaugele kui vähegi võimalik, teise maailma otsa, ei, isegi üle maailma serva, jah - maailma serva taha, nii et keegi mind enam kunagi ei näe...” mõtles ta tuppa joostes. Ta kukutas end kõõgipõrandale, sest ta jalad ei kandnud teda enam ja puhkes nutma. See kõik hirmutas teda ning ta tundis, et suuda seda enam taluda. Seda, millele ta aastaid oli tummaks tunnistajaks olnud. Nüüd, kui tegemist oli tema isaga, oli Maiki taluvusepiir lõplikult ületatud. Midagi pidi muutuma. Ja Kaur...

Maiki ei tajunud, kaua ta oli niiviisi põrandal kägaras nutnud, kui ühel hetkel jõudis tema teadvusse Siisikese võõras ja talle mitteomaselt ärev hää: “Midagi on siin valesti ja see ei meeldi mulle. Midagi niisugust pole isegi mina enne näinud ja see ei tähenda head. Sa ju tead, kullake, et kui süda ei sure, jääb sinna armastus. Ja armastus on elu, jõud! Siis pole meil nendest surnutest mingit kasu! Ja mul on kuri kahtlus, et su kalli mehe süda ei ole surnud. Pagan küll, see tähendab midagi... Teeme tassi teed ja mõtleme, mida temaga teha. Ei - see asi ei meeldi mulle kohe üldse...”

Siisike avas ukse ja astus kööki. Maiki oli end kiirelt püsti ajanud, kui kuulis ema ja Siisikest majja sisenemas. Ka temal tuli teha plaan ning ta tajus, et nende ja tema plaanid ei ole päris samad...

“Noh,” püüdis ta häälede panna niipalju muretust, kui suutis, “kas saite isaga jutu peale?”

Oma nägu ta veel nende poole ei pööranud ja tegi nagu askeldaks külmkapi kallal, sest tema nutetud nägu oleks ta reetnud. Maiki teadis, et tal tuli teha kõik selleks, et emale ja Siisikesele jääks mulje, et ta on nende poolel. Kuigi tal puudus veel plaan, teadis ta, et siit, sellest hetkest alates on nende vahel nähtamatu joon, millest üleastumist olla ei saa.

“Ma ei tea, kullake, mis juhtus, aga sinu isaga on jälle kõik endine. Hakkan juba kahtlema, kas ikka õigesti nägin...Tõstsin ta uuesti püsti ja sinna ta jäi, elutuna nagu ikka inimene, kellelt on elu võetud,” rääkis Siisike ning tema hää oli taas malbe nagu alati.

“Me kõik ju nägime seda...”ohkas ema ja istus laua taha toolile. Tema ilme oli murelik. Närviliselt närvis ta küüsi ja vaatas aknast põllule, kust paistis isa tume kogu liikumatult seismas.

“Oli, mis oli. Äkki me hakkame kõik hulluks minema ja näeme asju, mida olla ei saa...Ja äkki tal kuidagi meie tirimise käigus lihtsalt huuled liikuvad...” püüdis Maiki teema lõpetada ning pani seda öeldes häälele nii palju ükskõiksust, kui sel hetkel üldse võimalik panna oli.

See mõjus vist, sest ema tõusis, tõmbas peoga korraks üle väsinud näo, pani vee keema ning hakkas külmkapist toidupoolist lauale tõstma. Maiki nägi, kuidas ta siiski aeg-ajalt närviliselt pilgu aknast välja, põllule suunas. Kuna väljas jäi aga kõik endiseks ja isa kogu põllul püsis endiselt liikumatuna, paistis ema pikapeale siiski rahunevat. Ka Siisikesele omased reipus ja muretus olid peagi tagasi ning ta hakkas vadistama vahepeal tema elus toimunust. Kuid kiired tihedad pilgud põllu poole andsid märku tema sisemisest närvilisusest. Maiki kuulas tema juttu mõnda aega, kuid lahkus siis kõõgist.

Jah, Siisikese elus toimus kogu aeg midagi. Tema habras kogu ja malbe hää ei sobinud räägitu sisuga, sest tema elus toimusid võikad asjad. Maiki, kes oli samuti nii mõndagi näinud, ei suutnud seda kuulata, sest nii õõvastavad olid lood, mida see habras naine naerusuiselt jutustas, hääles muretu kergus, justkui jutustaks ta äsja öide puhkenud lilledest...

Oma toas nukralt konutades ja Kauri oodates, püüdis Maiki välja mõelda plaani, kuidas Kauriga siit minema saada. Igaveseks. Kuid tema pea oli tühi ning mitte ainsatki head mõtet selles ei liikunud. Maiki viskas end voodile ja suur väsimus ähvardas temast iga hetk võitu saada. Aga ta ei tohtinud magama jääda. Kaur oli kohe tulemas ja ta pidi vähemalt väikevenna jaoks olema asjalik ja tegus. Ta pidi teda kõige selle eest kaitsma, et vähemalt see habras ja arglik lapski saaks oma elu elada neid õudusi nägemata. Nad pidid saama siit minema enne, kui Kaur toimuvast aimu saab. Aga kuidas?

Kui Maiki ehmatusega ja võpatades ärkas, kuulis ta kõõgist Kauri haledat nuttu ja Siisikese lohutavaid sõnu:

„Kaurikene! Sa oled juba suur mees, on aeg hakata selle pere elu elama, mitte vatitupsu sees edasi kükutama!“ Kuid paistis, et need sõnad last ei lohutanud, sest tema nutt läks järjest tugevamaks ja lohutamatumaks.

„Kurat!“ karjatas Maiki summutatud häälel voodist üles karates. „Ma jäin ikkagi magama! Kurat, kurat, kurat!“ Ta haaras kahe käega peast ja tema silmad täitusid meeleheitelga.

Ta tormas kööki ning haaras Kauri enda embusse. Laps nuttis haledalt ja valjult ning Maiki tundis, kuidas tema pluus venna pisaraist üsna kiiresti märjaks muutus.

Laual rätiku all ootasid pirukaid endiselt naabreid. Järelikult polnud nad veel tulnud.

Naeratus Siisikese näol polnud vist hetkeski kustunud. Ta oli endiselt reibas ja naerusuine. Lapse nutt paistis toitvat tema haiget meelt. Ema seevastu oli üsna murelik, kuid tema näost võis välja lugeda ka teatud kergendust, et lõpuks on asjad selged ja ei ole enam koormavaid saladusi, mida ta siiani oma poja eest varjanud oli.

Jah, Maiki tundis kõigi oma seitsme meelega, et kogu kohutav tõde oli Kaurile ära räägitud. Teha polnud enam midagi. Maiki kurnatus ja magamajäämine oli maksnud valusat hinda. Tema süda tõmbus sees nii valusalt kokku, nii kokku, et sellest sai vaid kõva pisike kivike, mis tema rinna sees aina kiiremini ja tugevamalt taguma hakkas. Kõik. Nüüd oli kõik. Tal polnud õnnestunud Kauri päästa...

„Ma tahan isa juurde...“ pomises väike valgete juustega õnnetu olend ja tõstis oma märjaksnutetud silmad Maiki poole üles. „Läheme korraks...Ma ei karda, ausõna...“

Maiki ohkas nii sügavalt, et kogu köök kumises ohates vastu. Siisike tegi peaga nõksu isa suunas, justkui öeldes, et mis te passite, minge juba.

Ja õde-venda astusidki uksest välja.

Kui nad õue olid jõudnud, ütles tüdruk vennale: „Kaur, me ei pea sinna minema, see ei ole ilus pilt, mida sa näed...“

„Ma tahan,“ vastas laps häälega, nagu oleks ta just täiskasvanuks saanud, ja seda vaid üheteistaastasena...

Nii hakkasid nad põllu suunas liikuma, kus isa tugevde najal seisis ja mida lähemale nad jõudsid, seda harvemaks muutusid lapse nuuksed kuni lõpuks hoopis vakatasid, kui nad olid isa kõrvale jõudnud.

Ja siis toimus midagi täiesti ootamatut! Isa keeras äkki end tulijate poole, naeratas oma lahkete naeratust ja sirutas käe Kauri suunas, justkui tahaks teda emmata. Teises käes oli tal kõblas, mille küljes rippusid rohututsakad, sest nagu vaolt näha võis, oli ta kõplaga juba usinalt umbrohtu rapsinud.

„Mida kuradit?!“ mõtles Maiki ja märkas isa hammaste vahel tumehalle mullatriipe.

Kaur haaras isal ümbert ja kallistas teda kõvasti. Isa surus poja enda vastu niisuguse jõuga, et Maiki märkas, kuidas tema kaelast hakkas vaikselt verd kampsuni krae vahele immitsema.

Maiki raputas pead, sulges korraks silmad ja avas need siis uuesti, kuid isa seisis endiselt, väike Kaur peadpidi sülle surutud, teine käsi kõblast hoidmas. Tema silmad olid elusad ja naerused. Vaid mullatriibud hammaste vahel ja pea võõralt vildakas hoiak reetsid, et kõik pole siiski endine. Laps õnneks seda ei märganud. Tema tugev kallistus ei tahtnud ega tahtnud lõppeda.

„Mis siin ometi toimub?“ mõtles Maiki nüüd täielikus segaduses olles. Ja siis alles hakkas ta taipama, mida tähendasid Siisikese sõnad surematu südame ja armastuse kohta. Isa süda ei olnudki surnud, sest ta armastas neid! Aga veel enne, kui tüdruk midagi öelda jõudis, andis isa talle murelikuks muutunud silmadega märku, et nad majja tagasi läheksid. Maiki oli nii suures segaduses, et ei teadnud enam, mida teha või mida öelda. Kui isa uuesti oma märguannet kordas, sai ta aru, et neil on parem lahkuda.

„Tule, Kaur! Las isa jääb...“

Veel viimast korda vaatas ta isale otsa ja nägi nüüd selgesti isa silmis põhjatut kurbust ja pisaraid. Väike Kaur oli juba toa poole minemas ja Maiki seisatas korraks, suutmata isa juurest lahkuda. Ta tahtis midagi öelda, kuid isa tõstis oma kahvatu näpu veelgi kahvatumatele huultele, andes märku, et sõnu ei ole vaja. Suured pisarad veeresid tema halle lohkuvajunud põski mööda alla, viies silmist sinna ennist sattunud mullakübemed.

Maiki keeras isale selja ja astus Kauri järel raskel sammul maja poole. Veel enne, kui ta jõudis ukse avada, et sisse astuda, kuulis ta selja taga taamal tumedat mütsatust. Ta ei pööranud end, et vaadata, mis see oli. Ta teadis - isa oli uuesti vagude vahele pikali kukkunud.

Maiki haaras Kauril õlast ja ütles lapsele sügavalt silma vaadates: „Ole hea poiss, mine kiiresti naabrite juurde ja ütle, et nad meile täna ei tuleks!“

„Aga kui nad küsivad miks, mis ma siis neile ütlen?“ oli poiss murelik.

„Ütle, et me peame ära käima ja et isal on täna põllul palju tööd,“ pakkus Maiki ja lükkas venda kergelt õlast, et see juba minema hakkaks.

„Ja tee ruttu, ma ütlen emale, et tahtsid natuke aega omaette olla,“ lohutab õde, kui poiss end kiirel saamul naabrite talu poole asutas.

Maiki astus tuppä. Ema ja Siisike tegid ettevalmistusi algavaks täiskuuööks. Nad otsisid kappidest kleite ja sobitasid pähe kübaraid, millega peatselt uhkele etendusele saabuda ega olnud õnneks õuestoimuvat märganud. Selle suure sevimise taustaks kõlasid aeg-ajalt nende veinipokaalide mahedad kõlksatused ja naiste põnevust täis hääled. Kõik see oli Maikile juba varasemast tuttav ja Maiki aimas, mis edasi toimuma hakkab. Kuigi tänane täiskuuöö oli vägagi erinev kõigist eelnenuist ning keegi ei teadnud, mis täpselt juhtuma hakkab.

„Kus Kaur on?“ küsis ema mõne aja pärast järjekordset kingapaari jalga proovides ja vaatas ärevalt ringi.

„Ta on väljas, tahtis natuke üksi olla,“ vastas Maiki, püüdes rahulikult jääda.

„Ei, ei. Täna ei ole keegi üksik!“ lausus ema pahaseks muutudes. „Kutsu ta kohe tuppä!“

Maiki püüdis aega võita, jõi kraani juures vett, otsis laualt kausist justkui sobivat pirukat, kuigi söögiisu oli täielikult kadunud, pani aeglaselt jalanõud jalga ja läks uksest välja. Õues viskas ta piruka minema. Söögi nägemine ning piruka lõhn olid tekitanud temas sellise iivelduse-tunde, et palju ei puudunud, et ta oleks oksele hakanud. „Kus see Kaur ometi jääb?“ mõtles ta närviliselt, kuid nägigi kohe väikest kogu põõsaste vahelt jooksuga tulemas.

Kui poiss õe juurde jõudis, sai viimane sõnadetagi aru, et asi oli korraldatud. Maiki ei küsinud midagi. Vähemalt sel korral pääsesid naabrid ja võitsid aega juurde kui mitte enam, siis ühe kuuloomise jagu kindlasti.

Õde-venda astusid tuppä, kus ema ja Siisike endiselt riiete vahel ringi sahmisid. Maiki nägi, et ema ärevust täis pilk leebus, kui ta Kauri tuppä astumas nägi.

Siisike ja ema olid kübarate juurest jõudnud ehete proovimiseni. Nad sättisid kõrva kõrvarõngaid, kaela pärleid, kätele käevõrusid, vaatasid end peeglist ja kiitsid heaks või laitsid maha teise ehteid. Nad keerlesid peegli ees, naersid ja rõõmustasid ning Maikile tundus nagu oleks ta sattunud Tuhkatriinu muinastjuttu, kus printsessid peegli ees end peole minekuks valmis seavad ja nemad Kauriga seda kusagilt nurgast pealt vaatavad.

Õnnetu ja kleenuke Kaur vaatas kõike seda askeldamist üllatust täis silmadega. Ta ei küsinud midagi. Ta ei öelnud midagi. Ta oli vait, just nagu oleks kõnevõime kaotanud. Või oligi?

Oli küll õhtu, kuid kuu tõusmise ja piduliku söömami oli veel aega. Emal ja Siisikesel polnud enam tähelepanu muuks, kui ettevalmistusteks. Erinevaid kleite, salle, sukki, kingi, kübaraid ja ehteid proovides valiti lõpuks sobivad välja. Seejärel hakkasid elevil naised end meikima, sest välimus pidi olema briljantne ja väljapeetud. Seda oli ema Maikile iga kord rõhutanud, et niisugust ööd ei tervitata lohaka väljanägemisega. Maikit tegi murelikuks asjaolu, et tänast õhtusööki polnud ta kusagil märganud. Kui tavaliselt ootas see juba varakult enne riietumist tohutu suures piknikukorvis, siis täna paistis köögilaual seisev korv tühi olevat. Maiki läks laua juurde ja vaatas korvi. Ei, see polnud siiski päris tühi. Seal olid mõmmide ja õhupallidega salvrätikud, vikerkaarevärvilised taldrikud ja multikast „Autod“ tuntud tegelaste piltidega joogitopsid, Kauri lemmikud. Ja nuga. Tohutult suur pussnuga.

Alles nüüd sai Maiki kõigest aru. Kogu köök, ema, Siisike ja Kaur hakkasid tema ümber pöörlema, algul aeglasemalt, siis aina kiiremini ja kiiremini... „Mõistus, ära jäta mind maha,“ suutis ta vaid mõelda enne, kui põrandale vajus ning teadvuse kaotas.

Kui ta silmad avas, põlvitas ehmunud Kaur tema kõrval põrandal ja hoidis tema kätt oma pisikeses jahedas peos, närviline ema kõndis aga toas edasi-tagasi, õhuline kleit jalge ümber lehvimas, lokitud juuksed kübara alt õõtsumas, üks silm rikkalikult meigitud ja poole suurem, kui teine, mis meikimata. Ta oli ikka väga närviline.

Maiki oli hetkelisest teadvusetusest segaduses ning korraks tundus talle, et halb uni on läbi saanud ning ta võib rahuliku südamega ärgata, et oma tavalist elu edasi elada. Et ema on tema pärast mures, et õhtusöök jahtub köögilaual ja et kohe-kohe aitab ta Kauril lõpetamata jäänud pildi valmis joonistada, et siis pärast seda isale näidata, kui viimane töölt koju jõuab... Siis aga jõudis kuuma laavana tema teadvusse kõik see, mis oli ta minestamiseni viinud. Nagu tuline jõgi voolas see tagasi igasse tema keharakku ja halvast. Vaid Kauri jahe käsi oli kui lohutus.

Vaid hetkeks olid tüdruku vaim ja keha teda alt vedanud ning ta polnud toime tulnud teadmiselega, et isa ei ole enam tema kõrval ning varsti on ta üks kutsaritest oma kalli väikevenna teekonnal surnute riiki. Seda oli isegi paljunäinud Maiki jaoks liiga palju. Rohkem, kui ta kanda suutis.

Kuid sellist nõrkuset ei tohtinud ta endale enam lubada.

„Ole nüüd kena ja aja ennast püsti!“ ütles ema, kui nägi, et Maiki silmad avas ja ärkvel oli. „Ma ei arvanud, et sa nii nõrk oled,“ lõpetas ta etteheitvalt ja eemaldus, kuid tuli peagi uuesti Maiki juurde, klaas suhkruveega käes.

„Joo see ära, muidu rikud veel kõik ära... Ja pange end riidesse, aega on ju nii vähe jäänud tänu sinu jamadele. Ja kiirustamist ma ei salli, tead ju küll. Kaur, sinu jaoks on mul juba riided valmis pandud. Maiki võtab need, mis tavaliselt, tead isegi,“ lausus naine ja lahkus kiirustades köögist.

Tema hääles polnud enam emalikkust pehmust, hoolivust, armastust. Ta rääkis nagu võõras. Nagu inimene, kes enam midagi ei tunne, kelle süda... kel polegi südant, mis kunagi siiski oli armastanud.

Kaur hoidis ikka veel Maiki kätt. Ta vaikus, justkui mõistaks kõike sõnadetagi. Justkui teades ette, mis juhtuma hakkab. Ta oli kahvatu ja habras väike poiss. Tema silmadest peegeldusid segadus ja hirm.

„Ära karda, väikevend,“ sosistas Maiki lapse pead silitades. „Me läheme varsti pikale teele ja ma luban, et olen alati sinu kõrval.“

„Ära ainult mu käest lahti lase,“ ütles poiss nukralt.

„Ei lase. Mitte kunagi,“ lubas õde. „Aga nüüd kuula, mul on üks plaan. Kõik see, mida sa varsti näed, hirmutab sind, aga sa pead olema tugev ja end kokku võtma. Kui sina ei karda, ei karda ka mina. Ma luban sulle, et ei jäta sind maha. Aga ükskõik, mis ka ei juhtu, sa ei tohi ühtegi sõna öelda ega ainsatki häälitsust kuuldavale tuua. Kui sa seda teed, siis pean su käest lahti laskma. Igaveseks. Mõistad?“

Laps noogutas, kuid tema näost võis lugeda, et ta ei saanud tuhkagi aru, millest Maiki rääkis.

Seejärel nad tõusid, et end riidesse panna.

Täiskuu oli tõusnud taevasse kogu oma uhkes hiilguses, suur ja ere. Nad jõudsid neljakesi sauna taha. Ema kandis korvi ja tema näol oli ilme, nagu lähaks ta auhindade jagamisele ning just tema on see, kes täna peaauhinna võidab. Maiki hoidis Kauri kätt nagu oli lubanud.

Laps oli rahunenud ja paistis isegi põnevil olevat. Ema oli riietanud ta üleni valgesse, valged linased püksid ja valge särk muutsid niigi kahvatu lapsenäo päris veretuks, mida kuuvalgus veelgi võimendas. Ta ei olnudki enam nagu luust ja lihast inimene vaid nagu haldjas, kes teispoosusest ilmunud. Tema habras käsi oli üles soojenenud ja Maiki sai sellest väikesest soojast käest tublisti julgust.

Kuu lummuses tundus saunatagune maastik veelgi müstilisem. Päevalvalges paistis see, kui väike söötijäänud heinamaatükk, kus kummusid maast kõrgemad mügarikud, pokud vist, nagu üks armastatud lastekirjanik neid kutsus.

„Varsti, Kaur, algab etendus. Ma hoian sul käest. Mõttele, et oleme teatris ja ära tunne hirmu. Ma olen sinuga. Sest hirm toidab neid tegelasi, kes kohe seda etendust tegema hakkavad. Ja pea meeles, ära tee mitte ainsatki häält kaasa, mida sa kohe kuulma hakkad. Mitte ainsatki.“

Pigista suu kõvasti kinni, sest kui sa selle paokil hoiad, ei suuda sa sellele enam vastu panna,“ sosistas õde lapsele kõrva.

„Tead, Maiki, ma ei kardagi,“ vastas laps ja isegi naeratas pisut hädiselt, pigistades siis suu peenikeseks kriipsuks. Maiki naeratas talle julgustavalt, endal põlved eesootavast värisemas.

Siisike laotas suure villase päevateki maha ja nad kõik võtsid sellel istet. Pisut eemale, pokude vahele, oli toodud ka isa, kõblas ikka veel koolnukangesse pihku surutud. Ilmselt polnud ema enam isa kõpla ümber tardunud sõrmi lahti saanud või ei olnud tal selleks piisavalt aega jäänud. Nii isa seal lebaski, kõblas käes nagu tahaks kohe põllule tagasi minna, et tööd jätkata.

Nad istusid vaikides. Kogu see väike saunatagune maailm oli justkui kuu lummuses tardunud elutuks värvideta maastikuks. Isegi tuul, mis enne üle heinamaa joostes oli vaikselt pikkades kõrtes sahistanud, oli putkanud siit nii kaugele kui suutis ning nüüdseks valitses siin täielik tuulevaikus. Midagi ei juhtunud. Kõik oli vaikne. Taamal ääristasid mustjad kuused mügarikega kaetud maalapikest, mügarikud aga heitsid kummalise kujuga varje end ümbritsevale rohtunud maapinnale. Valitses selline vaikus, mis tegi kõrvadele haiget.

Kuid kogu see tardumus ei kestnud kuigi kaua. Tasapisi hakkas istujatele kõrvu jõudma kusagilt sügavalt maapõuest imevaikseid, vaevukuuldavaid sosinaid, mis vähehaaval valjemaks paisusid. Ning seejärel hakkasid pokud end liigutama, sest keegi, keda esialgu veel näha polnud,

tahtis neist meeletult välja pääseda. Mugarike tippudest hakkas lendama rohututte, mulda ja kive, seejärel hakkas küngastest pa-hisema jääkülma õhku ning imeväikesed jääkristallid sillerdasid viivuks karges kuuvalguses kuni haihtusid sulades. Ja siis hakkasid kün-gastes peidus olnud olendid end vaevaliselt oma haudadest välja ajama. Algul üks, siis teine, kolmas, neljas... Keegi ei teadnud, kui palju neid mugarikke siin olla võis, aga tundus, et igauks neist on kellelegi maa sees elavale koduks. Mõnest ilmus esimesena välja käsi, kondised sõrmed harali, mõnest pea. Oli ka neid, kes jalg ees end paakunud maast läbi püüdsid surusid, ikka kuu poole, surelike poole. Surnute riik oli ärgeanud.

Ühes ärkajatega hakkas üle heinamaa levima imal-lääge lõhn, mis peagi istujate sõormeid puudutas. Kes kunagi seda lõhna tundnud, ei unusta seda iial, sest see imbub elavate sõormeisse, juustesse, küünte alla ja mällu. Maiki väristas vastikusest õlgu. See lõhn on kõrvetav-magusalt lääge ja keha tõrgub seda sisse hingamast. Kes kord seda tundnud, on kui märgistatud – mälu ei lase sellest enam kunagi lahti. Ja iga kord, kui seda kusagil tajud, tead, et surm on siinsamas lähedal.

Maiki jaoks polnud selline pilt esmakordne. Kaur aga oli end kõvasti õe vastu surunud ja käsi tema peos, vaatas seda kõike suurte hirmu täis silmadega. Laps hoidis endiselt suud kõvasti kinni ega olnud Maiki manitsusi unustanud. See rahustas tüdrukut, sest nüüd oli kõige tähtsam lihtsalt istuda ja etenduses kaasa mängida.

Ma ja Siisike ei olnud enam nemad ise. Nende silmad põlesid kiskjalikult ja nende suud liikusid, kui nad surnute sosinatele kaasa sosistasid. Nad olid püsti tõusnud ja väänlesid oma uhketes kostüümides ehete kõlinal hauasttulijatega kaasa, nagu maod, saledad kehad kuuval-guses siuglemas. Loits, mida nad lausused, oli nii kummaline, et selles polnud isegi sõnu, see koosnes vaid erinevaist, valjul sosinail lausutud häälikutest, kord kõrgemates toonides, kord madalates. Sosinate lõpud aga sumbusid vaikusesse, justkui oleks sosistajatel õhk otsa saanud. Oluline oli seda järgi lausuda, sest vaid siis said sa võimaluse igavesele elule. Ja seda ema ning Siisike tegidki.

Õõvastust tekitavad hauatagused hääled, mis igalt poolt kostusid, ajasid vist siiski väiksele Kaurile sedavõrd suure hirmu peale, et ta käsi Maiki peos muutus jälle külmaks ning poisike surus end õele veelgi lähemale.

Rääkimine ei tulnud enam kõne alla, sest mõni häälik või lause võis tahtmatult loitsuga samastuda ja Maiki pani näpu suule, et vennale veelkord meelde tuletada, et ta oma suu kinni hoiaks. Kaur noogutas ja pigistas peened huuled aina kõvemini kokku. Ta silmad olid hirmust pärani, kuid ta oli vapper.

Mõlemad naised olid vääneldes maas, sosinad ja pominad olid nii valjuks muutunud, et Maiki ei kuulnud enam omaenese hirmugi. Tema süda tagus. Nüüd pidi ta tabama õiget hetke. Ja selleks, et oma plaan ellu viia, tuli tal lahti lasta Kauri käest. Kui kõik õnnestub, hoiab ta seda hiljem veel kaua aastaid. Kui ei, siis...

Ma ja Siisike pomisesid surnutega kaasa ning kaamed elutagused naised, mehed ja lapsed hakkasid nende ümber ringi koomale tõmbama. Kohe-kohe oli käes hetk, mis kogu rituaalile tähenduse andis.

Nüüd tuli olla valvas, sest pidulik söömaaeg oli kohe algamas. Ja söögiks pidi seekord olema Kaur. Seda taipaski Maiki, kui oli näinud korvis Kauri lemmiktegelaste piltidega topse ning vikerkaarevärvides taldrikuid. Nüüd teadis ta, et kui midagi läheb valesti, saavad neist endistki surematud, julmad tapjad, südamed inimesed, kes ei suuda enam kunagi armastada. Maiki teadis, et iga amps seda püdelat surnute liha või lonks laguneva keha mahla annab sööjale ühe kuuloomise jagu surematuks olemise aega juurde. Ja oma lapse liha ja veri aga koguni ühe eluea ja igavese nooruse.

Ring ema ja Siisikese ümber tõmbus veelgi koomale. Maiki vaatas korraks lamava isa poole, kuid isa ei andnud endast enam mingit elumärki. Ta pigistas Kauri kätt nii kõvasti, et peaaegu kuulis, kui lapse luud krigisesid. Ja siis lasi ta käe lahti.

Poiss kohkus ning avas küsivalt suu, kuid õe pilku nähes pani selle uuesti kõvasti kinni ning surus peopesa suule, kartes, et muidu ei suuda ta enam vaikida. Maiki nägi, et laps väriseb üle kogu keha. Aga ta ei saanud teda aidata, sest nüüd tuli tegutseda. Ta haaras korvist noa, peitis selle oma selja taha ja jooksis vääneldes ema ja Siisikese juurde, tehes suuga liigutusi, justkui loitsu kaasa lausudes, laskmata siiski kuuldavale ainsatki häält. Ema ja Siisike vaatasid hetkeks segaduses teineteisele otsa, kuid nähes, et Maiki on otsustanud seekordse rituaali nendega lõpuni kaasa teha, vajusid taas oma transsi. Kõik kolmekesi väänlesid ja siuglesid surnute keskel, kes neile järjest lähemale nihkusid ja oma kehaosi nende poole sirutasid, et naised saaksid neist parajal hetkel liha haugata. Osad neist, kes kauem surnud olid, olid korduvate rituaalide käigus juba üsna paljaks näritud. Nende kärjastatud nahk ripendas kontide ümber nagu katkine särk. Värskemad surnud olid veel lihaga kaetud, mõni neist tilkus astudes, poetades rohule mädanevaid lihatükke ja valgeid priskeid vaklu. Mõnest oli raske arugi saada, kas tegu oli mehe või naise, sest nende kehad olid lagunened ja moondunud. Vaid lapsed olid hoolimata lagunemisest äratuntavad oma väikese kasvu järgi. Tühjad silmakoopad mustendasid kuuvalguses, kui nad, käed õieli, ringi kolme naise ümber aina koomale tõmbasid.

Maiki tundis neist nii mõnegi ära – tädi Tuuli, kelle eluiga oli üsna lühikeseks jäänud, vanaema, kelle sauna taga kogu see järjekordne koletu õõ aset leidis, naabrimehed, kelle pilt siiani teadmata kadunud inimeste internetileheküljel üleval oli, vanaisa vennapojad – kaksikutest ku-ueaastased Ola ja Alo. Neid oli kümneid ja kümneid. Nende luuni paljad lõuad liikusid sosistades üles-alla ning vanematel surnutel pudenes hambaid, kui lõuad liiga tugevalt kokku kolksatasid. Nende juuksed oli elutud ja sassis, neist värskematel olid seljas veel pooleldi kõdune-nud riided, mis aga aeg-ajalt, kui nad lähemale astusid, kõhetuks muutunud kehadelt maha vajusid.

Maiki mängis kõike kaasa, kuid püsis vaid vaevu jalul, sest kartis, et ei suuda õiget hetke tabada. Tema põlved olid nõrgad ja hingata oli raske, hirm oli teda kohe-kohe halvamas, aga hirmust tuli kuidagi jagu saada. Ta surus noa kõvemini külma ja niiskesse pihku ning varjas seda selja taga, et õigel hetkel tegutseda.

Kui üks surnuist, tema kunagi nii armastatud vanaema, oli talle nii lähedale nihkunud, et puudutas oma külma sõrmekondiga tema sama külma kätt, hoidis Maiki end veel hetke tagasi, et ka teised surnud neile päris lähedale jõuaksid. Ta ootas veel silmapilgu. Surnud vanaema oli oma hõbesõrmusega käe ta suu juurde tõstnud ja just sel hetkel, kui Siisike sellest käest hammastega haarata püüdis, lõi Maiki talle noa selga ning pööras siis end välkkiirelt ema poole. Järgmine hoop, mis pidi tabama ema, läks aga mööda, sest osav naine oli kiire nagu välg ning suutis viimasel hetkel Maiki noa eest kõrvale põigata. Maiki teadis, et aega ei ole - ta püüdis aina uuesti ja uuesti ema tabada, kuid naine oli Maikist iga kord kiirem. Ta naeris võikalt Maiki pingutuste ja rapsimiste peale ning kõik surnud, kes nende ümber olid tihedalt koondunud, püüdes oma peenikeste kätega Maikist haarata, naersid temaga kaasa. See oli selline summutatud elutu naer, mis oleks nagu kurku kinni jäänud, kõlatu korisev kähin.

Neid oli palju ja kuidas Maiki ka ei pingutanud, ei saanud ta visast naisest jagu. Surnud takistasid teda jõuliselt, toppides oma sõrmi talle suhu ja silma, kiskudes teda riietest ja juustest. Maiki tundis, et tema jõud hakkab raugema...

Siis tundis ta riivamisi kellegi sooja kätt, kui see Maiki käes olevat nuga puudutas. Ja kuigi tal polnud mahti ringi vaadata, teadis ta, et keegi, kes on soe ja elus, püüab teda aidata ning ta lasi noa oma peost lahti. Järgmisel hetkel nägi ta ema maas vingerdamas, kuupaistes mustana

näiv veri suust purskumas. Tema kõrval aga lamas hingeldades isa, rind viimastes hingetõmmetes üles-alla õõtsumas. „Minge nüüd, lapsed... kiiresti,“ jõudis ta veel öelda enne, kui liikumatult lamama jäi.

Kaur, kes kõike seda sealsamas istudes pealt vaatas, pigistas silmad kinni ja vajutas mõlemad käed suule. Ta tundis, et ei suuda enam häält kinni hoida, sest kõik äsja nähtu oli talumatult hirmus. Pisarad jooksid ta silmist, nutt kippus koos häälega kurgust vägisi välja tulema. Keegi ei teadnud, mis järgmisena juhtuma hakkab. Maiki teadis vaid niipalju, et ema ja Siisike ei jõudnud surnuist haugata ning olid seetõttu viivuks surelikud. Viimasel hetkel löödud noahoobid tapsid nad. Isa abita aga oleks ema praegu juba pidusöömaega nautinud. Isa, kallid isa...

Mõlemad naised lamasid nüüd liikumatult maas oma uhketes siidistes kleitides, sukad ja pärani silmad kuuvalguses läikimas. Ema kübar oli kukkudes peast lennanud ja tema ilusad tumedad lokkis juuksed voogasid tema kahvatu näo ümber. Maiki seisis, käed jõuetult rippu ja vaatas ainiti ema nägu. Teravalt kirgas kuu püsis taevas, et oma õõnsa valgusega kõiki neid õudusi veelgi võimendada. Polnud mitte ainsatki pilve, mis oleks kuu hetkekski kinni katnud ning lapsi sellest hirmsast vaatepildist kasvõi korrakski säästnud.

Kui Maiki taas ümbritsevat tajuma hakkas, olid kõhetud surnud juba oma küngaste suunas taanduma hakanud, vedades küürus kehasid oma kääbaste poole ja pomisedes endiselt kummalisi ja seosetuid häälikuid. Üks surnuist haaras emal jalast ja tiris ta endaga kaasa, teine oli haaranud Siisikese elutust käest ja vedas tedagi oma haua poole. Kõik see, mis nende küljest maha oli pudenenud, korjati taandudes üles ja viidi endaga kaasa. Alles nüüd taipas Maiki Kauri poole vaadata. Jah, laps oli ikka kohal, kaks kätt suule surutud, silmad hirmust pärani ja pisarad põski mööda alla jooksmas. Maiki tormas Kauri juurde ja kallistas teda, näidates ikka veel näpuga suule, et laps jumalapärast häält ei teeks. Ja siis märkas tüdruk, kuidas üks pea-aegu lihata pikka kasvu takuste õlgadeni juustega surnu nende isa endaga hauda viis. Veel enne, kui Maiki tahtis tema poole tormata, tõmbas surnu murukaane peale ja läinud nad olidki.

Nii sulgusid ükshaaval kõik künkad ja saunatagune heinamaa sai taas heinamaaks. Miski ei reetnud, et piklike küngaste vahel oleks hiljuti midagi hirmsat ja võigast toimunud. Kuused taamal kõikusid ning heinamaa kahises taas vaikselt tuules. Kõik segased sosinad olid vaikinud. Maiki hoidis Kauril ümbert kinni ja lõpuks võisid mõlemad nutta, nutta valju häälega, et kogu see õudus ja valu endast välja saada.

Kui kaua nad seal istusid, on raske öelda, aga lõpuks pühkis Maiki pisarad näolt, lasi venna oma haardest vabaks ja lausus:

„Isa armastas meid rohkem, kui elu. Tema süda ei surnud, sest oli armastust täis. Sellepärast suutiski ta meid hoiatada ning viimasel hetkel päästa,“ ütles Maiki vennale nukralt. „Aga ema...Tema ei armastanud enam kedagi, Kaur. Mul on kahju, et sa seda kõike nägema pidid, aga mul polnud teist võimalust.“

Nuuksuv laps vaatas suurele õele otsa ja ütles väsinult: „Ma tahan nüüd koju“ ning nad tõusid, et minna.

Ere kuu saatis neid, valgustades kahte väsimusest kühmus selga, kui nad teineteisel käest hoides astusid mööda sellest väikesest saunast, mööda majast, mis oli neile koduks olnud. Küngastega kaetud heinamaal aga valgatas hetkeks kuukiirest emmatuna üks hõbesõrmus...

Jutt: Infos on jõud

Artur Räpp

Alati algas see nii. Kauge võbin, mis kandus läbi seinte ja põrandate, siis tuli kauge ümin, mis klaarus aegapidi vanaks marsilauluks ja kõik need 89 korda, kui ta oma tööruumi ukselt vägede marssimist kuulas, üürgas koridori S39 üks naishääl:

„Tõbras surnud, põrmu paisat!“

Alati just selle ainsa rea, ei rohkem ega vähem.

„Kas meie kosmoseväelased pole täpsed, Anna?“ Hallide silmadega jässakas mees, vajaduste vanemanalüütik Murim Ahme, naaldus vastu koridori seina ning silmitses läbipääsu juures istuvat töökaaslast

„Nad peavadki olema. Kosmoses on murdosa sekundist ju tuhandeid kilomeetreid.“ Hallis kombinesoonis naine tõusis ja astus töökaaslase juurde: „Ma olen alati tahtnud küsida, miks sa pole kordagi kahe aasta jooksul all väliüksuste marssi vaatamas käinud. Ka täna pole sa ju valveanalüütik, et peaksid siin olema.“

„Mulle tundub nähtamatute marssijate jõud tugevam. Muide, Anna,“ mees tõi paar sammu eemalt laualt käsitermini. „Kas sa oled ka midagi sellist kohanud? Vaata, seda siin, punast. Terve toidusõlm nõuab lisatoitu ja ainult keskastme juht on seda ebamääraselt põhjendanud. Siin ja siin ka.“

Mehest mõned aastad noorem analüütik Anna Lui libistas käega üle oma lühikeste juuste ja võttis vastumeelselt terminali enda kätte. „Jah, olen küll, kuid mis siis? Kui ongi väike sünnipäev, siis see pole ju probleem, kui ainult aeg-ajalt on. Või mis?“ naine kallutas pead ja tõmbas silmad küsivalt kinni. „Väike rõõm söömisest on ju lubatud, eks ju, austatud vanemanalüütik.“

„Ei,“ raputas mees pead, „Ma lasin kanalisatsiooni koostist uurida. Puhta tapva treeningu keemiat tihkelt täis. Ja need sanktsioneerijad, vaata koode, neid on vähe, mp193k ja ...“

„Lase neil olla. Jõuad veel küllalt nende taldrikusse vaadata.“ Naine haaras mehe käevangu ja tõmbas teda läbipääsu poole: „Läheme ja kuu-lame seda marssi mõni samm lähemalt ka. Kes teab, ehk teevad need paar sammu asja veel paremaks. Ja nagu tead, kes head asja ei taha, see saab peksta.“ Mõni hetk hiljem vilkus läbipääsu roheline silm möödujate kinnitamiseks kaks korda.

*

Tähtede vahelise baasi Q4 S sektori ruumis S3711a töötavad analüütikud ei mõelnud üsna paljudele asjadele. Nad ei mõelnud, kui kaugel baasist võib olla lähim transpordilaev, nad ei mõelnud avakosmose mõjust baasi välispinnale, nad ei mõelnud ei lähi- ega kaugmõju relvade laskemoona varudele, nad ei mõelnud peaaegu kunagi isegi sellele, kas nende hingatav õhk on küllalt filtreeritud ja steriliseeritud.

Neile asjadele mõtlesid teised inimesed. Sellegi poolest oli neil küllalt, millega oma päid tööajal täita. Nad jälgisid inimtarvete ladude täituvust, toitlustussõlmede varustatust, ning vaatasid käsitsi läbi kõik süsteemi meelest üldisest oluliselt erinevad taotlused. Kõik trendid ja prognoosid, need ka. Miks pinnalähedased sõjaväelased söövad koormuse kohta rohkem kui all treeningtasandil olevad, kas sõdur SD19204RM võib kolmandat päeva järjest lisasupiportsu saada või siis nädalas neli paari sokke. Lihtsalt üks õgardite piilumine, ütles Murim kõige selle kohta.

„Hei! Kuidas täna portsjonid lippavad?“

Kulus mõni hetk, enne kui Murimi aju keha lähiruumile ümberlülitus ning laua kohale kummardunud töökaaslases Anna Lui ära tundis.

„Pole viga, hästi.“ Ta naaldus tooli seljatoele.

„Minul ka.“ Anna naeratas talle ja toetas oma käed terminali servale. „Mm... Tahtsin sulle öelda, et Marc korraldab täna peo. Tähistame puhkenädala algust.“

„A-ahah.“ Heitnud hetkeks pilgu terminalile, märkas Murim, et sinna on ilmunud paar uut kollase koodiga teadet.

„Murim, tuled ka? Kell seitse hakkab. Seal on alati vahva.“

„Eks ma vaatan, viimasel ajal on palju tööd.“ Ta naeratas vabandavalt Annale. „See on Rohelises saluunis nagu alati, eks?“

Anna kergitas oma suunurki: „Ja-jah, Rohelises. Ma nüüd lähen, töö ootab ka mind. Öhtuni siis.“ Hetk hiljem oli Anna kadunud Murimi peas tahaplaanile, mattudes uutesse arvude ja teadete värvikoodidesse.

Pärastlõunase puhkepausi ajal peatus Murim kohvi ja batoonide laua juures tavalisest lühemalt. Kalorid, vitamiinid ja valgud kõhtu loputanud, sättis ta enda uuesti tagasi töökohale.

Nii-nii. Mis mul siin siis on? Toonud ekraanile toitlustussõlmede animatsiooni, jälgis ta pingsalt kuidas järgemööda süttisid baasi skeemil punasega kirjad toitlustussõlme asukohakoodi ning anomaalse taotluse ajaga.

„Pidage nüüd kinni, need ju korduvad!“ Järsu liigutusega peatas ta pildi. Kuid skeemi kohale ilmunud uus taotlus andis Murimile teada, et selleks korraks on ebatõiste mõtete aeg kahjuks möödas.

Oma vaimset sügelust pääses Murim sügama alles peale tööpäeva lõppu. Sätinud end viimases reas vabaks jäänud töökohale, tegi ta esiteks juhtumite sagedusanalüüsi. Täieliku ootamatusena sai ta teada, et anomaaliates osales 12 üksust, 4 juhti ning 21 toitlustussõlme ja mitte ühtegi korda ei olnud sama juht sama üksusega samas sõlmes kahte korda. „Kuid see ei saa ju olla võimalik! Juhtumeid on ju olnud koguni 2452 korral! Ja ühel üksusel peaks ju ikka üks püsiv juht olema või ei peaks?“ Tulemust päriselt uskumata, tegi ta kogu analüüsi uuesti. Kuid pilt ekraanil sellest ei muutunud. „Olgu siis nii.“ Mõtles ta. Veidi kaalunud, päris Murim süsteemist samadesse sõlmedesse läinud tavavarustuse nimekirju. Vastusest hakkasid talle kohe silma suur hulk tsiviilriideid ja ka mööblit, mulaažvahtu, loomade karjatamise vahendeid, aerosool-rahusteid, ravimeid, tõkketraati. „No mis pagan siin on? Tõkketraat ei tohiks kunagi tsiviilnimekirjadesse jõuda, see on ju puhas militaarkraam. Keemia õigupoolest ju ka.“ Terminal meenutas järjekordse punase teatega, et kuna ta on sisse logitud, peab ta vähemalt punast ja oranži tööd tegema. Ohates tõi ta teate detailid ekraanile ning nägi järjekordselt ebamääraselt põhjendatud lisasöögi soovi. Vihaselt klõpsutas ta üksusele lisaportsud teele. „Ega teil on õigus, härrased kosmosekaitsjad. Ega üks toidujagaja peagi teadma, milleks paganaks te lisaportsu vajate. Küsige ainult ja te saate. Ja kui te küsite liiga palju, küsime me teie arstilt või ülemuselt, miks needuse pärast te nii palju sööte.“

Seda viimast oli Murim juba teinud ning kuulnud, et suur osa garnisonist valmistub keskööl algavateks kaugpäästeõppuseks. „Ja miks teie rahulikult reservis ei ole, nagu mulle ülejäänud vähemuse kohta öeldi?“ imestas ta mõttes. Segamiste tagatipuks ilmus üle ekraani oranž kiri:

„Garnisoni tasandi laod O24F ja O36G on tühjad. Sanktsioneerige viivitamatult ülalt varude täiendamine.“

„Kes selle võtab? Kellel on siin kõige kõrgem tase?“

Ruumi eesotsas oli noor punapäine tütarlaps, keegi innukas nooremanalüütik, ennast püsti ajanud ning vaatas hõredalt istuvate töötajate hulgas ringi: „Või laseme aja täis tiksuda ja süsteemil jah öelda, no nii juhi puudumisel?“

Murim vaatas kiirelt vasakule, kus pidi vahetuse juhtivanalüütik istuma. „Hea küll, mina võtan. Ma olen kaheksandal,“ ütles ta.

Vastuseks kostus ruumis tunnustav mõmin ning hetk hiljem ilmus Murimi terminali alla nurka hõbedane võti. Ta oli ajutiselt valitud vahetuse juhtanalüütikuks. Hetke mõelnud, kinnitas ta endale: „Paar “jah”-i jõuab alati öelda,“ ning sukeldus äsja ligipääsetavaks muutunud uutesse andmesügavustesse.

„Nii et siis garnisonitasandil on 12 üksust, kes söövad rohkem kui teised. Mitte just mitmekordselt, mitte just iga päev, kuid alati just need 12.“ Mõtlikult masseeris Murim oma tõmpi ninaotsa ja püüdis peas kõiki infokilde terviklikuks pildiks seada. „Lisaks liigub tsiviilkanalites ebaharilikku kraami, neis kanalites, kus mõnikord on trend terve nädal tulipunane, enne kui keegi seda piisavalt tähelepanuväärivaks peab. Ja siin on fakte veel.“ Murim ohkas ja heitis korra pilgu kellale. „Ei tea, kas töökaaslased on juba Rohelises saluunis? Peaks sealt pärast läbi astuma.“ Tulevasele öhtule mõeldes vajus ta uuesti süngematesse mõtetesse. „Just siis kui mina koos Marci ning vennaskonnaga saluunis lõbutsen, on suur osa garnisonist avakosmose ning all on need samad kaksteist üksust lõpetanud siselahingute treenimise.“

Ja kõigele tagatipuks oli Murimil veel see. Ta avas uuesti süsteemi tehtud käitumismustri analüüsi ning luges oranžiga märgitud ning tõenäosusega 0,008 hinnatud rida.

„Hei, sul on juba väga kiire,“ meenutas süsteem talle kahte otsustamata taotlust, vilgutades korra ekraani üleni oranžiks.

„Just nii, kodanik süsteem“ noogutas ta ja vaatas viimast korda nimekirja all olevat kasutatud valemit $P = m * q$ - tõenäosus on mustri sobivusprotsendi ja vaadeldud sündmuste komplekti suhtes sündmuse esinemise korrutus - ja otsustas.

Ta lükkas need kaks militaartasandi taotlust kuni homse öhtuni tagasi.

Järgmisena palus ta süsteemil hinnata nende kaheteistkümne üksuse liikmete psüühilist kurnatust ning lisapuhkuse vajadust. Murim sai süsteemilt kiire ja ootuspärase vastuse, et ilma lahingstimulaatorite kasutamisetä on sellise võimaluse tõenäosus väga suur. Murim naeratas omaette. „Õiged küsimused annavad õiged vastused, eks.“ Ta kergitas enda hinnanguga soovitu tõenäosust veelgi. Murim kõhkles hetke ja valis siis süsteemi pakutud lahendustest toidu täiendamise lõõgastite ja unestimulaatoritega, mõlemaid maksimaalkoguses. Kinnitanud enda otsuse ka vahetuse juhi nimel, võttis süsteem Murimi koostatud plaani teostamiseks.

„Kui staabi kava järgi on teil homme puhkus, härrased, siis olgu see üks meeldiv, sügav ja unenäguteta puhkus.“

Kell ukse kohal näitas 22:27. Murim sulges terminali, tõusis püsti ja ringutas end. Vaikselt laudade vahel astudes mõtles ta murelikult, palju võiks neil kõigil siin tegelikult aega veel olla.

Raske ilustustega metallukse avamisel lõi talle näkku lärm ja erksalt vilkuv valgus. Kõheldes astus Murim Rohelise saluuni kivimustrilisele põrandale ja vaatas otsivalt suures saalis ringi. Mõni hetk hiljem märkas ta inimeste peade kohal kätt tuttava oranži rätikuga. Heitnud veel ühe pilgu üle saali, sukeldus ta otsustavalt laudade vahele.

„Pagan, nagu kiuste!“ Murim seisis poodiumi ja tantsuplatsi barjääride vahel ummikus. Ta nägi Marci, Annat ja veel kolme oma töökaaslast peaaegu siinsamas poodiumil ümber laua istumas. Anna naeratas talle veidi joobnult ja haaras enda kõrvalt toolilt koti ning vehkis sellega hoogsalt oma pea kohal.

„Ei. Ei.“ Hüüdis mees valjus muusikas oma häält kuulmata. Ta tegi laua suunas käega kaare ja osutas siis ukse suunas: „Me peame rääkima, kohe!“ Lootmata, et teda siin tantsuplatsi kõrval kuulda on, näitas ta oma suule, siis lauale, tõmbas kahe käega seltskonda enda poole ja

osutas välisuksele. Ise muudkui korrutades: „Tulge õue, tulge õue...“ Ta nägi, et nad rääkisid talle midagi. Nad naersid. Nad näitasid kellale ja oma klaasidele. Anna patsutas oma kõrval olevat vaba tooli, kuid Murim ainult raputas pead ning viipes edasi. Murimi suureks kergenduseks andis naine lõpuks alla. Anna ajas end püsti ning hakkas liikuma temast veidi vasakule, välisukse poole. „Teie ka!“ hüüdis Murim ja viipas lauda jäänud meestele ja naistele. Tulemuseks oli, et Anna pöördus ja naasis laua juurde. Murimi rõõmuks võttis ta vaid toolile ununenud koti ning asus uuesti laudadevahelisele slaalomirajale.

„Üks on rohkem kui null,“ kinnitas ta endale ja pöördus tagasiteele.

Pahvaku muusika saatel lendas Anna saluunist välja ning hetk hiljem olid tema pehmed huuled Murimi huultel. „No said ühe, mida sa nii väga küsisid. Mmm...“ Teine pikem suudlus summutas mehe vastuväited. „Aga see oli selle eest, et sa oled nii nummi ja vanamoodne. Seal sees nad muudkui musitavad ja musitavad ja tantsivad ja joovad, aga sina kutsud mu õue. Aga ma tahan ikka tantsida!“

„Ma tahan ...“

„Murim, lollike, ma tahan ju ka, kuid ma tahan seda seal ka.“ Anna viipas saluuni ukse poole.

„Ei, tule!“ Murim pöördus, ning kolmas suudlus läks sihtmärgist veidike mööda, tabades matsuga tema kõrva alla.

„Ära kisu, inimesed vaatavad! Oota nüüd. Oota, kuhu sa mind tirid. Ma pole sul mingi baasiteenindaja, et sa ainult ütled ja ma tulen.

Murim!“ Anna hääli ütles tasapisi Murimile, et füüsiline üleolek pole see, mis teda praegu sihile viib.

„Anna. Ma tahan sinuga ainult rääkida. AINULT rääkida, usu! Mul on ainult sobivat kohta vaja, kus meid ei segataks.“

„Ainult rääkida?“ Anna jäi järsult seisma. „Sa tahtsid minuga rääkida? Kas seepärast näitasid sa oma suule?“

„Jah, ma tahan praegu sinuga rääkida.“ Mingi teab kust tulnud helge sähvutuse ajal lisas ta „Praegu tahan ma rääkida. Pärast me tantsime, kui muusikat peaks olema. Ja sa suudled oiavaliselt.“

„Ja-ah? Kuhu me läheme?“ Anna oli jälle tema kõrval astuma hakanud.

„Võtame midagi siit lähedalt.“ Murim avas oma analüütikuvolitustega ühe hoolduses oleva teeninduspiirkonna ukse.

„Murim, siin on pime. See ei meeldi mulle.“

„Ainult mõni samm, Anna. Tule! Siin pole jälgimissüsteeme.“

„Murim, ei, läheme kuhugi, kus on valge ja on inimesi. Rääkimiseks pole pimedust vaja.“ Nende hääle ja kõhklevate sammude kaja kajatas vasakult ja paremalt lahtiste ustega ladudest mitmekordselt vastu.

„Aitab küll.“ Murim pani käe tasku ja võttis sealt välja oma terminali. Selle lahti voltinud, süttisid pimeduses ergavad tähed.

„Mis see on??“ Ekraani kumas oli Anna nägu tontlik. Kingadega põrandat mööda lohistades astus ta kõheldes sammukese mehele lähemale.

„Vaata seda.“ Mees ulatas nooremanalüütikule oma terminali. „Tegin õhtul söömisanomaalia mustrianalüüsi. Ja nagu näed, ei oska süsteem

koguni 96,2 protsendilise tõenäosusega öelda, mis paganat siin toimub. Ega sinagi pole ju kunagi näinud, et mustrianalüüs oleks kunagi

nii segaduses olnud. Aga vaata seda.“ Ekraanile ilmus nüüd diagramm, kus suurim sektor hõõgus peaaegu poole ringi ulatuses punaselt.

„Analüüsis mainitud sündmuste jaotus. Jätsin siin kõhklike osa välja.“ Nad seisid vaikselt ja vaatasid suurt punast ja selle sees väiksemat, veel punasemat, sektorit. Kahe inimese vaikselt hingetõmbed hiilisisid aeglaselt seinä ääri mööda tühjade ladude nurkadesse ning sosistasid seal omaenda varjatud saladusi. „See suur punane ...“ murim kõhatas kähedaks tõmbuvat häälet selgemaks. „See on prognoos 48 tunniks, väike, 21,1 protsenti, on prognoos kuni kella kolmeni täna öösel.“

„See on väga halb nali, Murim, mida sa teed.“ Anna hääli oli tuhm.

„Kahjuks on see reaalsus.“ Murim libistas pimeduses käega üle oma näo. „Keegi ei usu, kuid selliseid asju juhtub. Ma ei tea, kas sa tead Virburgi baasi mässu.“ Anna noogutas talle pimeduse varjus.

„Keegi ei uskunud seda ka seal, kuid see juhtus. Nüüd ütleb süsteem, et varsti on ka meil sõjaväeline mäss. Anna,“ mees peatus, et oma ninaotsa masseerida, „minu vanemad hukkusid Virburgi mässus. Seal hukkusid kõik, viimane kui mees ja naine, kes Virburgis olid. Ellu jäid vaid kaks. Mässu algataja, kes põgenes, ja üks inkubaatorkapslis olnud vastsündinud laps.“ Murim neelatas. „See olin mina.“

„Anna andeks, Murim. Ma ei teadnud.“ Mees tundis, kuidas kaks sooja kätt haarasid talt ümbert kinni ning Anna pisaraniiske põsk suruti tema põse vastu. „Kas ka meie sureme?“

„Kui me kahtlustame, saame me ehk midagi teha.“ Mehe hääli oli kõhklev. „Ehk me mõtleme midagi välja. Me peaksime ka teised kutsuma.“

„Kas sa infoliini teavitasid? Sinna tuleb alati esimesena öelda.“

„Neil on enne algust kindlasti infoliinis oma mees töö. Me oleme surnud enne, kui teate viimane punkt kohale jõuab. Ja ega oma sektorist välja ka ei pääse, nüüd, õppuse ja mässu eel. Mingit mõjuvat põhjust oleks vaja.“

„Aga tekita põhjus. Sa oled ju vanemanalüütik. Tekita kriis!“

„Ja kui ma siiski eksin?“

„Siis me suudleme, ma oskan seda hästi.“

„Vanglas.“ Nad teadsid, mida räägiti sellest baasi tuuma lähedal asuvast tsoonist koolis ja infokanalites. Nad teadsid, mida sellest sosistati nurgatagustes. Kuid praegu oli see kõik vaid jutt, millele nad ei tahtnud mõelda.

„Hea küll, ma proovin.“ Murim võttis Annalt terminali tagasi.

Ka peale viiendat katset ütles süsteem Murimile roheliste rahustavate tähtedega: „Süsteem ajutiselt suletud. Proovige mõne hetke pärast uuesti.“

„Pagan!“ Murim voltis ekraani vaikides kokku, jättes nad uuesti pilkasesse pimedusse.

„Noo,“ venitas Anna, „Me peaks ehk ...“

Nad tundsid üheaegselt, kuidas pimedas ruumis liigatas õhk.

„Mis see on? Murim! Palun.“ Anna ärev sosin Nihkus talle lähemale. Ka seinad ja lagi näisid koos naisega Murimi poole hiilivat.

„Ma ei tea,“ sosistas Murim vastu. „Hoi minu ligi, et me üksteist ära ei kaotaks. Mitte nii kõvasti, palun.“

Aeglaselt taganedes, pörkasid nad ootamatult teab kust ilmunud seinä vastu.

„Aga see pole ju sein, see on uks.“ Kogeles naine, kobades seinast välja turritavat ukselinki.

Murim noogutas ja tal tekkis tunne, et ta lendab pea ees pimedusse. Ta surus oma higise selja tihedalt vastu külma metalli: „Nad sulgesid kõik baasi kaugsuletavad ukse. Nüüd see siis algab,“ mõtles ta. Kahjuks ta ei eksinud.

Nad istusid pimeduses kõrvuti, selg vastu kõva laoseina. Nad kuulsid, kuidas ukse taga mööduvad unnates ja seinu võdistades suured masinad.

„See oli kahekümne teine,“ ütles Murim mõtlikult. „Kas kõik 3000 otsustasid siit koridori mööda ülesse sõita?“

„Minu meelest sõitis osa neist ühes suunas ja osa teises. Mulle küll tundus nii.“

„Võib-olla, Anna. Ehk nad juba patrullivad?“

Nad ootasid kahekümne kolmandat ja puurisid selle ootuses kõrvadega vaikust, kuid järgmine masin lasi ennast oodata.

„Murim, aga miks nad seda teevad? Miks nad Virburgis seda tegid?“ Anna higine käsi pigistas vastuse ootuses mehe kätt tugevamalt.

„Ma ei tea, miks nad võiksid siin seda teha? Isegi Virburgi kohta vaid kahtlustati, et need tõprad Zukiilased olid mängus. Aga siin, peaaegu kaitseliinist väljas.“ Mehe hää oli rääkides vaevu sosinast valjem.

„Palun vabandust - sinu vanemad - ma ei tahtnud sulle haiget teha.“ Anna silitas mehe juukseid ja kõrva.

„Virburg oli ammu ja ma tean seda ainult juttudest.“ Murim tegi Anna heaks reipamat häält. „Mulle räägiti, et mässajatel õnnestus blokeeri-
da baasi sisemised sideliinid ning osale garnisonist tõestada, et teine osa hakkas mässama. Nende diversioon baasi staabi likvideerimiseks
ebaõnnestus ja läks nii, et pool garnisonist surus kogu oma vaprussega teise poole mässu maha. Purustused olid kohutavad, hukkunuid ei
loetud. Lõpus põgenes mässu juht ühes inkubaatorkapslis ja baasi tuum plahvatas - lõhati.“

Mees vajus mõtetesse. Ta meenutas kodus seinal rippuvat pilti kosmose taustal õitsevast punasest tulelillest, mis oli endasse neelanud tema vanemad.

„Murim, aga sina? Kuidas sina sealt Pääsesid?“

„Inkubaatorkapslid on ju päästevalmidusega. Ta saatis kõik 21 korraga välja, erinevale orbiidile. Appi tulnud laevad alustasid loomulikult
ohtlikumast piirkonnast, plahvatusele lähemalt ja välisruumi suundujatest. Ja loomulikult ei märganud nad, et üks siseruumi minev kapsel
on veidi kiirem ja suurem kui teised. Nende targad pead arvasid, tead, et see on uuem mudel. Kuni see tegi siirde.“

„Hea, et nad sinu ära päätsid.“ Anna vaikis hetke. „Aga siin, mis siin saab, Murim?“

„Ma ei tea. Võib-olla polegi mässu ja see kõik on vaid eksitus, võib-olla antakse meid tõbrastele söödaks, võib olla juhtub midagi vahepeal-
set. Kes meile seda ette ütleks.“

Veerand tundi või tund hiljem ajas Anna ennast püsti: „Tead, ma tahaksin, Murim. Ma käiksin korra ära, lähaksin koridori tualetti, kui sa
ukse lahti saaksid.“ Tema hää oli närviline ja vaevatud.

„Ma nüüd ei tea.“ Murim ajas ka enda kõheldes jalgadele. „Mõni aeg on juba vaikne olnud, kuid kas see just hea on.“ Ta kohmitses taskute
kallal. „Aga vaatame, varem või hiljem tuleb uks ikka lahti teha. Vaatame.“

Terminali ootekraani valgel peaukseni jõudnud, avas Murim selle eneselegi ootamatult ilma igasuguste raskusteta.

Ukse vahelt vargsi välja piiludes nägi ümbrus täiesti harilik välja. Valge, puhas ja üldiselt inimitu.

„Läksime. Ma ootan sind koridoris.“

Oodates vaatas Murim rahutult ringi. Laias koridoris liikus inimesi napilt, kuid kuidas ta poleks ka ümbrust piilunud, ei märganud ta mitte
ainsamatki mundrit. „Kas nii saab kõik pärast mässu välja näha?“ mõtles ta segaduses. Ei mingit närvilisust, ei ühtegi purustust, ei ühtegi
laipa? Kas siin käis mäss nii, et tavaline kontoriroott ei märkagi midagi? Või polnudki midagi tegelikult?

„Tere.“ Murim peatas arsti moodi mehe. „Mis masinad need siin enne sõitsid?“

„Aa, need. Õppused.“ Mees kehtas hooletult õlga. „Mitu dessantmasinat, sõitsid edasi-tagasi. Tavaliselt nad hoiatavad küll ette, kui nad
koridorid tühjendavad, kuid noh. Nüüd on nad läinud. Ja mina ka, vabandust. Sõbrad ootavad.“

Mõttelagedalt vaatas Murim eemalduvale mehele järele, kuniks niiske puudutus kaelal pani teda pead pöörama. Otse tema silmade ees olid
Anna kaks rohelist sädelevat silma ja nende all roosa pehme suu, mis oli just tema kaela puudutanud.

„Murim, kas ma kuulsin õigesti, et olid vaid õppused?“

„Jah.“

„Ja meil on homme vaba päev?“

„Jah.“

„Ja täna on meil vaba öö?“

„Jah, Anna.“

„Ja ma olen ilus ja sinu meelest suudlen hästi?“

„Jah.“

„No härra Kidakeel. Sa oled mind päris ära võlunud.“

Pool teed Anna toani mõtles Murim sellele, kas see oli tegelikult õppus või mäss. Siis löi ta käega ning edasi mõtles ta oma lähiümbrusele ja
-tulevikule.

Ta logis hommikusöögi ajal süsteemi sisse, nagu ta seda ikka kahe kohvilonksu vahel tegi. Üllatunult avastas ta, et peaaegu kõik garnisoni
tasandi toidutellimused on tühistatud. „Nad ei taha enam süüa! Nad on paksuks läinud.“

„Kas meile ei maitse enam kohv või on puder mage?“ küsis Anna kelmikalt vastu.

„Ei, meile meeldib see väga, kuid garnisoni omad ei taha süüa.“

Sama olukord kordus ka lõuna ajal. „Mida nad küll söövad? Või on nad ära läinud? Tõesti kummaline,“ vangutas mees pead.

„Kümme sekundit minule, palun.“ Anna nõjatuse lauale ja vaatas pingsalt mehele otsa. „Minu homme vaba päev on tühistatud. Mida sina
teed?“

„Minul on siiani homme vaba päev.“ Murim vaatas vilksamisi üle laua naisele otsa ning saatis süsteemi uue päringu.

„Murimike, ma küsisin, kas me registreerime meie kui paari, et sa saaksid siin olla ka siis, kui ma olen tööl?“

„Jah, olgu. Seda saab alati muuta.“

Murim toksis mõtlikult lauda ja mõtles möödunud. Oleks aga Murim just praegu ülesse vaadanud, oleks ta praegu näinud... Kuid ta ei
vaadanud. Ta kuulis vaid, et naine läks ja pani nõud utilisaatorisse.

„Kas me läheme pärast välja ka, et paariks saamist tähistada? Ainult meie kaks, sina ja mina ja ei ühtegi terminali?“

„Mhm, ma arvan küll.“

„Tore! Ma panen siis oma sinise kleidi selga. Muide, õhtul on üksuste pidulik tagasimarss. Nad katkestasid väliõppused. Kas vaatame par-
aadi esiotsa ka üle?“

All koridoris seistes ja paraadi vaadates tundis Murim ennast kuidagi veidralt. Muusika oli ilus, paraadvormid olid ilusad ja tema enese-
tunne oli natuke hõljuv.

„Tead, Anna. Mulle tundub, et lähedalt marssi vaadates tundub jõud palju ohutum. Ja sina tundud lähedalt vaadates palju ilusam.“

„Oi, aitäh, Murim. Sa oled nii armas.“ Naine punastas, kui ta meest rahvasummas kallistas.

Murim seisis ja vaatas mööda marssivaid kosmoseväelaseid, ning meenutas kirja, mille ta oli õhtu eel saanud.

*

Avaldame teile sügavat tänu relvastatud mässu katse avastamise ja likvideerimisele kaasaaitamise eest.

Mõned teie ebaharilikud päringud ja otsused äratasid meie tähelepanu ning tänu neile avastasime ränga kuritöö, mille jälgi olite te sattunud uurima.

Teie ebaharilik ja julge otsus uinutada osa kuritöösse kaasatud garnisonist oli ohvritevaeste vastumeetmete jaoks otsustava tähtsusega. Teid on esitatud väärilise autasu saamiseks.

Sisejulgeoleku Kapten Kuvix

*

Mehe kõrva riivas soe õhk ning nüüd juba ametliku elukaaslase hääl küsis kelmikalt: „Sa oled nii mõttes. Kas oled jõudemonstratsioonist juba küllastunud?“

„Kas ma saan peksta, kui head asja ei taha?“

„Ei, minult mitte kunagi.“

Mõni hetk hiljem libisesid naerdes kaks inimest paraadi vaatavast rahvast välja ning kadusid koridori S39.

Jutt: Elva õudus

J.J. Metsavana

Enn astus rongilt maha ja ringutas. Rong lasi vilet ja sõitis edasi. Enn jalutas esimese läheda asuva laternaposti alla ja uuris kaarti. Elva oli küll ja väike linn ning asus kohe Tartu kõrval, ent ometigi polnud ta siia aedlinna varem sattunud, eriti veel õhtueelses hämaruses.

Oma rõõmuks avastas mees, et teda külla kutsunud vana ülikoolikaaslane Vambola ei ela eriti kaugel, vaid üle raudtee lipsata ja seal mööda sirget mõnisada meetrit. Enn nõõpis mantli kinni ja asus astuma. Linn tundus kui väljasurnud. Isegi enamus tänavalaternaid olid kustus.

„Leidis ka kolkasse kolida“ imestas Enn endamisi. „Temasugune ajudega mees peaks kuskil välismaal laia pappi kokku lükkama. Aga eks veidrik muidugi on ta koguaeg olnud“.

Nii mõtiskledes leidis Enn, et oli märkamatu kohale jõudnud. Vambola maja oli suur, kahekordne vana puulobudik. Maja oli tõenäoliselt näinud ka paremaid päevi. Sellest andis tunnistust kollane pleekinud värv, mis aeglaselt maha koorus ning katuses ja akendes haigutavad mustad tühimikud. Enn sirutas käe uksekella nupu poole, kui äkki piiksatas ta seljataga peen hääleke: „Kas peremehe juurde?“

Enn pidi ehmatusest püksi tegema. Ta pöördus kiirelt ümber. Avanev pilt lõi mehikese pahviks. Tema ees seisis pisike muti ja merisea vaheline elukas.

„Möhöh“, matsutas ta. Sealsamal silmapilgul avanes uks ja ilmutis kadus mustavasse ukseavasse, tema asemele tekkis sinna plekilises t-särgis ja rasvaste pikkade juustega vibalik kogu. Enn tundis selles ilmutises vaevu ära oma ühikatoa naabri Vambola või Vampsi nagu teda tollal kutsuti. Nii muutunud oli ta vahepealsete aastatega. Tüsedast ümarast mehest oli alles vari. Ainult silmad, need põlesid veel fanaatilisema tulega. Näis nagu läheks silmade lõõma toiduks kogu ülejäänud kehas sisalduv rasv.

„Oo, Enn, mõnus!“ hüüatas Vambola, endal nägu naerul.

„Astu edasi, astu edasi, kulla sõber!“

Enn sammus edasi ja otsustas rääkiva olendi esialgu enda teada jätta. Seda enam, et LSD'd olid nad Vampsiga mõlemad omalajal pruukinud. Räägiti, et see kraam võib veel aastaid hiljemgi välja lüüa. Ta sammus kuulekalt Vampsi kannul mööda umbset ning kassikusehaisust koridori, läbi kola täis ning tolmuste tubade. Viimaks avastas ta ennast verandalt. Ruumi suured klaasaknad olid üsna määrdunud ja paljud klaastahvlid olid asendatud vineeriga. Tänavapoolsed klaasid olid üldse suurte papptahvlitega kaetud. Keset tuba oli kaks kirjutuslaua kokku lükatud ning neile oli kuhjatud mitmed arvutid, monitorid, täiskritseldatud vihikud ning Ennule täiesti tundmatud seadmed. Tundmatustest aparaatidest suundusid kaablid omakorda laes rippuva keeruka seadmeni.

„Näe, siin mu väike labor ongi,“ teatas Vamps lõbusalt ning teatava uhkusega hääles. „Istu kuskile maha ma kohe seletan lähemalt miks ma sind siia üldse kutsusin.“

Enn kehtas õlgu ja piilus kartlikult toas ringi. Miski oleks justkui nurgataga liigatanud.

„Okei,“ lõi Vamps peale väikest mõtlemist peaopesad kokku, nii et Enn võpatas.

„Kas sa mäletad seda 90-nendate lugu kui Tartus Annelinnas kolm-neli inimest võikalt tapeti ja mõrvarit ei leitud.“

Enn raputas pead.

„Okei, seal leiti hulk hirmsal viisil surnud inimesi, mõrvarit ja mõrvarelva aga ei suudetudki leida. Asja teeb põnevaks see, et nad surid ühe iseäraliku masina katsetusel. Üks surnutest tegi nimelt sajandi avastuse. Ta leidis, et inimese hing on tegelikult tehnilik energeetiline masin ja programm üheskoos. Samuti ehitas ta primitiivse seadme selle nn hingega manipuleerimiseks. Kahjuks ei võimaldanud aga ta robustne seadeldis näha hinge kõiki kihte ning hakates teda ümbritsevate inimeste kallal näperdama rikkus ta katsealused ja enda lõplikult.“

„Rikkus,“ sekkus Enn. „Tahtsid öelda tappis?“

„Noo, põhimõtteliselt jah. Ise ta suri muuseas masina kasutamisest tingitud ülekoormusse.“

„Oot, ja sa tahad öelda, et ehitasid selle Annelinna mõrtsuka masina koopia?“

“Mitte koopia,” tõttas Vamps rutakalt seletama. “Midagi enamat kui koopia! Mulle sattus hea sõbra kaudu tüübi doktoritöö mustand pihku ja selle alusel ma olen juba mitu aastat nokitsenud. Loomulikult olin masina leidurist pisut ettevaatlikum ning kasutasin enda töös esialgu vaid loomi.”

“Saa tahad öelda, et see olevus uksetaga...” kogeles täiesti segaduses Enn.

Vamps naeratas, vahtis toas ringi ja röögatas: “Võts! Võts, siia!”. Hiljutine narkonägemus sibas lambivalgusse ja löi käpaga kohmakalt kulpi. Vamps sügas loomakest kõrvatagant. Peletis tundus seda silmnähtavalt nautivat ning urises sõbralikult.

“Oeh, olgu aga kas sa inimestel oled ka katsetanud,” uuris ennast esimesest ehmatusest kogunud Enn. Uudishimu hakkas tasapisi tedagi nakatama. Tont seda Vampsi võtku. Ehk on ta tõesti siinsamas Elvas valmis nokitsenud täiesti enneolematu asja? Sellise, mis pöörab kogu arstiteaduse peapeale ning paneb vanad professorid akendest alla hüppama.

“Muidugi-muidugi. Oota, tasa!” Enn jäi vait ning kuulatas. Väljast tänaval kostis lõbusat jutuvada. Vamps piilus papptahvlite vahelt tänavale. Enn trügis tema seljataha. Tänaval lällasid kaks ilmselgelt napsust noormeest ning üks väljakutsuvalt riides olev neiu.

“Vaata nüüd” sosistas Vamps. Kustutas toas tule ja hiilis kummargile hoides laua juurde. Seal klõpsis ta paari nuppu ning lülitas monitorid sisse. Ühele ekraanile ilmusid maja ähmased piirjooned, nemad Vambolaga ja aiaääres odavat peeti kummutavad noored. Teisel monitoril suurendas Vambola pildi ühele noormehele. Viimane tundus seal koosnevat keerukatest võredest, pulkadest, keradest jms. Vamps sahnis kindlakäeliselt hiirega ja liigutas selles avanenud keerukas struktuuris midagi ümber.

Aknataga tõstis noormees ootamatult käed üles. Pudel, mida ta oli hoidnud, pudenes asfaldile tuhandeks killuks. Teine noormees vandus, neiu kiljatas. Katsealune ise oli lihtsalt jahmunud ilmega. Vamps itsitas rõõmsalt oma kätetööd nähes.

“Oot vaata seda!”

“Ehk aitab” hädaldas Enn. Aga Vamps vajutas juba nuppe.

“Panen nad lõbusat laulukest laulma, ole mureta. Nad on purjus ega mäleta homme midagi.”

Aknataga toimusid samal ajal muutused. Neiu võttis esimesena laulujoru üles. Käed üles tõstnud noormees järgnes talle konarlikult. Käsi seejuures alla laskmata. Kolmas noormees tundus kõige rohkem vastu puiklevat. Lõpuks allus aga temagi ootamatult tekkinud kihule üürata tobedat lastelaulu. Vamps säras näost nagu laps uue jalgrattaga. Äkki toimus kraanil muutus, neiu hinge sümboliseerivate siniste joonte vahele tekkis ootamatu erkpunane täpp.

“Mis see on?” Enn osutas näpuga täpile. Vamps ei vastanud, tema äsjane enesekindlus tundus sulavat. “Ah ei miskit,” mees näppis kulum kipras nuppe. Punane täpp aga püsis muutumatuks ning pigem kasvas. Täpist sai aegamööda keeruka struktuuriga võrejas kera. Äkki kera pooldus ja vastsündinu hüppas üle ühele noormeestest. Vamps tagus klahve.

“Mis juhtus?” uuris ärevil Enn.

“Ma ei tea,” sosistas heitunud Vamps. “Ma pole mitut inimest varem üritanud progeda,” tunnistas ta vastumeelselt. “See punane paljunev kood takistab minu poolt saadetavaid signaale.”

“Mingi nutikas turvasüsteem?” pakkus Enn. Vamps kehtitas õlgu.

“Kes selle pidi siia ehitama?”

“Looja,” nähvas Enn vastu. Samal hetkel hõivas kolmas punane kera ka kolmanda nooruki. Mõne hetke seisid nad kolmekesi justkui stardi-pauku oodates. Siis pöörasid nad koos ringi ka hakkasid vaaruval sammul veranda suunas astuma. Ühel poistes jooksis seejuures süljenire suunurgast ning teisel olid käed endiselt ülestõstetud. Samal hetkel kostis majasügavusest metalset kolinat.

“Oh ei,” soigus Vamps.

“Mis?” uuris Enn.

“See on tõenäoliselt see vastik vana nõid, kes teisel korrusel elab.”

Justkui tema sõnade kinnituseks ilmus uksele tühja pilgu ning vahul suuga vana naine. Enne kui kumbki noormeestest jõudis midagi piiksatada tormas vanamutt ligi ja paiskas Ennu pikali. Nurgast kostis samal ajal aknaklaaside klirinat, noored ronisid sisse, ning hetk hiljem haarati ka Vamps raudsesse haardesse. Noored ründasid koos vanamemmega kahte oma ohvrit halastamatu sihikindluse ning kirega. Nende mõlema kuklad peksti vastu põrandat puruks. Värske soe veri kastis tolmu põranda märjaks. Vana puit imes enda pooride ja pragudega rüübet ahnelt.

Zombid asusid laipu täpsete ning kordineeritud liigutustega tükeldama. Seda kõike tehti asjalikkusega mis oleks kõrvaltvaatajale jätnud tõenäoliselt mulje, et nad on seda aastaid harjutanud. Veel soojade ja tõmblevate laipade kõhuõõntest kisti välja jõesool ning mingeid muid elundeid. Laud lükati masinatest puhtaks. Seinalt tõmmati maha elektriikaabel ja selle otsad puhastati hammaste abil isolatsioonist. Elundid seati ettevaatlikult lauale. Seejärel ühendati nendega mõned Vambola masina tükid ja lõpuks lasti tekkinud võikasse ikebaanasse sisse elektrivool. Seejärel moodustasid asjaosalised sama tuimalt laua ümber ringi, võttes üksteisel kätest kinni. Sellises asendis jäid nad midagi ootama.

Kontrollija materialiseerus saabunud häiresignaali signaali peale veranda ühte nurka. Tema vormitu kogu liikus toa keskele ja vaatas tööpõllu üle. Kaks masinat olid lõplikult rikkis. Nende biokestad olid lahti rebitud ning funktsioneerimise lõpetanud. Hinged olid aga terved. Ettevaatlikult õngitses ta need oma energeetiliste jätketega vigastest kestadest välja, pakkis kokku ning pani tallele. Edaspidiseks uurimiseks. Seejärel analüüsis ta nelja tema ees seisvat tervet biorobotit, kes olid alarmsüsteemid käivitanud. Ilmselgelt oli keegi üritanud neid üsnagi rohkemalt programeerida. Kontroller märkas, et suurt viga polnud neile ühelegi sest juhtunud. Peale viivu kaalumist kustutas ta nende biorobitite tarvarast tühjaks ning laadis asemele kahe päeva vanused varukoopiad. Seejärel vaadanud veelkord sündmuspaiga üle kontroller lahkus.

Kolmel noorel ning vanamutil tuli pilt ette tagasi keset vere, läga ning masinaosadega kaetud verandat. Neiu kaotas võigast vaatepilti nähes taas teadvuse. Noorukitest üks hakkas oksendama ning vanamutt kukkus hüsteeriliselt karjuma. Üsna peatselt kohalejõudnud politsei pidi tunnistama, et niivõrd keeruka juhtumi lahendamine käib neile üle jõu. Aga ega ka Tartust ja hiljem Tallinnast appi kutsutud kolleegid ei suutnud peale käte laiutamise midagi targemat teha. Ohvrite purustamisel oli rakendatud ebainimlikku jõudu. Tavaline inimene poleks

suutnud laipadele tekitada selliseid vigastusi. Samas leidsid aga igalpool vaid nende sõrmejäljed. Asja ei teinud ka lihtsamaks asjaolu, et mitte keegi tunnistajatest ei mäletanud toimunust mitte vähimatki. Nõnda rändaski juhtum peale pikka uurimist riulile tolmuma.

Samal ajal sai alguse paljudele kohalikele vanamemmedele meeleshärmi tegev müsteerium. Keegi käis regulaaselt nende juurviljaedu rüüstamas ning suutis ka kõige nutikamaid lökse vältida. Mõned memmed väitsid lisaks, nagu kostaks öösi peenra vahelt itsitamist ning jutuvadinat. Aga see pandi lihtsalt peale kuritööd pingulolevate närvide süüks.

Jutt: Taevane kindlus

Elli Hansaar

Pesin lapiga lauda. Heledast puidust pinnale olid kleepunud kohvirõngad. Ja ongi laud rikutud. Kurat! Nühkisin küürimispastaga, aga tulutult. Tõmbasin helerohelised köögikardinad eest, et plekke lähemalt silmitseda. Võimalikult lähedalt - selleks oli vaja valgust. Jah, ja ongi puidu sisse imbunud. Peenikesed pruunid kriipsukesed moodustasid kena ühtlase helepruuni ringi. Mööbliese oli minu silmis igasuguse elegantsuse minetanud. Kurat, kurat, kurat!

Õnneks helises uksekell. Lõpuks ometi. Kas nii raske on kellaaegadest kinni pidada? Ma talle veel näitan! Tõmbasin sõrmed kongu ja peaaegu tundsin väikest pehmet kaela oma küünte all. Avasin ukse ja üllatusin, sest ukse taga seisis mees.

„Tere,“ kogeles mees. Ta limpsis oma huuli. Ila kleepus pumatina huultele, jättes suule mesise väljanägemise. Lasin käe lõdvaks, sest tundsin randmes värinat. Veresuhkur hakkas langema. Esmane näljahoog oli alati kõige hullem. Nälg võttis keha üle võimust – sisenes tulise jutina kuklast, hüppas lüli-lüli haaval mööda selga alla ning surus hambad lõpuks tervesse närvisüsteemi.

„Mida te soovite?“

„Tulin kuulutuse peale,“ vastas mees ja tõstis käe koos ajalehega. Ma ei pööranud pilku tema suult. Tõmbasin iseenesest keelega üle ül- emise huule. Kordasin sama, aga väga aeglaselt. Ei, ma ei tohi! Mehe pilk eksles kaootiliselt mööda korterit. Kas ikka piisavalt kaootiliselt? Haarasin ruttu ukselingsist, et mehe eest õlga kippuvat näljavärinat varjata. Kus kurat ta on?

„See on mingi eksitus,“ sundisin hääle rahulikult. Ma ei suutnud silmi mehe suult rebida. Veresuhkur oli arvatavasti kriitilise piiri peal. Keha nõudis oma.

„Vabandage, mul on kiire,“ sõnasin ruttu ja surusin ukse vastu tahtmist kinni.

Aga see raibe veel saab mu käest! Silme ette tekkisid mustad täpid, vaheldudes mehe tatiste huulte kujutisega. Mul ei olnud muud võimalust. Komberdasin kööki tagasi ja avasin kapi ukse. Kapi alumisel riulil mustas tomp ning väristas paaniliselt pead. Rapsimine vaibus nõrkadeks vaevumärgatavateks tõmblusteks. Mida sa vahid? Ma ei sallinud neid kahte vesist silma, see tähendab ühte, sest teise olin sun- nitud ära kasutama paar kuud tagasi. Nii vähe oli alles jäänud, nii vähe. Söögivarude hoidmine oli ühest küljest eluliselt tähtis, kuid teisest küljest suhteliselt kasutu, sest neil oli nii kuradi raske hinge sees hoida. Hing mind ju tegelikult toitis ja seda leidsin inimese ihu igas elavas rakus. Vanasti oli kõik palju parem. Minu keha oli noorem ja vastupidavam. Sümbioos toimis veatult. Minu jaoks veatult. Mida aeg edasi, seda tihedamaks muutusid näljahood. Aplus suurenes. Midagi ei klappinud, aga mis?

„Roni välja!“ käratasin. Veekalkvel silm vaatas ainiti minu poole. Muidugi, mis moodi ta ronib? Kõik peab nende eest ära tegema. Tõmbasin harjavarrega tombu põrandale. Hea, et vaibad said hommikul kokku rullitud. Inimene näeb ühe silma ja ilma jäsemeteta naeruväärne välja, eriti veel väike inimene. Muigas. Ega ta vist enam kaua vastu ei pea. Aga ma tean, kes on järgmine. Seejärel silmasin küüritud lauda. Nii ei saa, lauast ei jää muidu enam midagi järele. Vedasin ennast vaevaliselt elutappa. Kummuti ülemine sahtel käis halvasti. Pidin kaks korda kõvasti tõmbama, enne kui see avanes. Mõtlesin veel, et kas võtta punane või roheline lina, kui..

„Nendel mängudel on nüüd lõpp,“ kostis hääle selja tagant. Pöörasin helikiirusel ümber. Need huuled. Ma ei suutnud enam. Tõmbasin turja küüru ja valmistusin hüppeks. Hüppeks? Püsisin vaevu püsti. Korraga mõistsin mis toimub. See väike värdjas, kui ma ta kätte saan! See väike niru! Sellepärast ta ei tulnud. Jättis mind toiduta, muutis mu nõrgaks. Kuidas ta võis? Pärast kõike seda, mida ma olin tema heaks teinud. Ma olin kohutavalt pettunud. Kibedalt reedetud. Kahetsesin oma armulisust tema vastu.

„Ei ole mõtet rünnata, säästke ennast,“ sõnas mees rahulikult, ajaleht endiselt näppude vahel. „Me teame, kes te olete.“

Tõesti? Primaadid! Te arvate, spekulereite, järeldate. Aga te ei tea.

„Nüüd on sellel lõpp. Teiega on lõpp!“ jätkas mees. „Kuna te viimati üldse väljas käisite?“

„Minu kodu on minu kindlus,“ kähistasin ülbelt.

„Teie järgmine kindlus asub taevas, kuigi teid vist seal jutule ei võeta,“ iroonitses mees.

Sa armetu tõuk. Seal taevasel trepil ma sündisin. Sinna lähen tagasi. Konutan igavesti alumisel astmel. Kuidas te ei mõista, et siin maailmas olen ma teile palju tervislikum kui seal, teisel pool eredat hingematvat valgust.

Seejärel pöördus mees koridoris seisvate inimeste poole: „Viige ta ära!“ Enne kui mees jõudis pea tagasi pöörata, lahkusin ma sealt, rebides mälestuseks kaasa paari punaseid huuli.

Jätsin maha viimase piirini lagunenu keha, ta teenis mind hästi, puuduva alalõuaga hinge vaakuva mehe, äsja hinge heitnud noore tüdruku rümba ja käputäie šokiseisundis ametnikke. Oli veel keegi, kellega jäid isiklikud arved klaarida. Aga küll jõuab, sest mina olen määratult igavene ja ma ootan teid!

Jutt: Kosmosekass

Seili Ülper

Kaile trügis läbi rahvasumma. Ta teadis täpselt, et poleks tohtinud siin kõrtsis viibida, kuid see koht oli teda lapsest saadik ligi tõmmanud. Juba siis, kui ta veel üsna nooruke oli olnud ning vanematega koos ringi rännates siin peatus. Kuigi koht iseenesest talle väga meeldis polnud ta juba 20 aastat siia sattunud.

Keegi tõukas teda. „Hei, vaata ette!” pahandas Kaile.

„Oi, vabandust, preili, ma ei teadnudki, et blauniidid ka siiakanti satuvad!” Suur, Kailest vähemalt poole pikem rohenahaline peletis, torkas teda provotseerivalt sõrmega rindu.

„Kuule sina, paks, ära tule siin hüppama!” Kaile löi rohepeletise käe pihta paraja hoobi. „Minu meelest rohepeletised ei ole ka just armastatuim rass, mis. Võibolla peaks ennast rohkem kasima, mees. Mina olen siin katsete pärast. Pealegi olen vaid poolenisti blauniid, mis muuseas ei oma antud kontekstis nagunii mingit tähendust, sest kuulutus oli mõeldud kõigile.”

Naine püüdis teha võimalikult enesekindlat nägu, ise samal ajal paaniliselt mõeldes, mida edasi teha, kui asi juhuslikult väga inetuks kisub.

„Või nii,” müristas peletis naerda. „Eks me vaatame. Naljapärast võiks sul ju võistelda lasta, mis konkurent sinust ikka on. Loodame siis, et su väike sinine tagumik väljavalituks osutub.”

Peletis kummardus Kailele lähemale. „Ega sa seda üle nagunii ei ela, justnagu su tobe sinine isagi!”

Naise helesinistes silmades löik leegitseva viha punane tuli. „Seda sa veel kahetsed!” sisistas ta läbi hammaste ning virutas ütlejale paraja litaka vastu lõugu. „Oled ennast peeglist ka vaadanud või? Su lõust ei paista käpajalgede alt väljagi enam, kaabakas!” Kaile jäi piinlikkust tundes vait, sest märkas et teda vaadatakse.

“Kuramuse mõrd,” kirus tüüp valu pärast hambaid krigistades.

Rahvas nende ümber oli vaikseks jäänud, huviga vaatamängu jälginud ning isekeski panuseid teinud. Siin, Kosmosekassis, tuli igasugu asju ette, aga elusat blauniidi polnud siiakanti ammu sattunud. Viimane sai õnnetult otsa võitluses Kosmosekassi Auisiku tiitlile. Üksikasju ei teatud, kuid Kaile isa kadus enne võistluse lõppu nagu sinine suits kosmosesse. Rahvas rääkis, et puhas mäng see kindlasti olla ei saanud.

Varem polnud keegi Kosmosekassi Tiitlivõistluse ajal kadunuks jäänud. Asja uurimine aga vajus peale paari tulutut aastat soiku.

Kaile vaene ema oli mehe kadumisest teada saades mõistuse kaotanud ning viibis siiani spetsiaalses hooldushaiglas. Paranemise märke polnud. Inimesed on ikka ühed nõrga närvisüsteemiga olevused.

Kaile oli enesele lubanud, et tuleb siia tagasi, võidab Tiitli ning uurib välja mis lõpuks ikkagi juhtus.

Korraga kostis tasane kellukesehelin. Helinale järgnes pisut laisal ja lohiseval sammul liikuv pika mantliga ülikonnas noormees. „No aitab, aitab. Tegelde oma asjadega edasi. Etendus on läbi.” Kummalisel kombel ei vaielnud keegi talle vastu. Peagi oli kõikjal tavapärase sumin ja sagimine. Kaile tahtis rahva sekka kaduda, kuid tema imestuseks seisis kummaline noormees juba tema kõrval.

„Lubage tutvustada, Thoffy, viimaseid päevi Kosmosekassi Auisik.” Mees kummardas tervituseks, kuid kätt ei sirutanud.

„Eeee... Kaile, loodetavasti järgmine Auisik järgnevas 20 aastaks.”

Thoffy noogutas, viipas naisele ning hakkas läbi rahvasumma tuldud teed tagasi astuma. Imekombel ei olnud tee rajamisega probleeme.

Kaile tundis, kuidas teda vaadati: mõned uudishimulikult, mõned kurjalt, mõned kahetsevalt pead vangutades. Tema isa kadumise lugu tuleb taas kõigile meelde. Kaile oleks hea meelega neile kõigile paar krõbedamat sõna lausunud, kuid mõistis, et enne võistlust pole hea vaenlasi juurde saada. Ta lükkas oma roosad lokid demonstratiivselt õlgadele, naeratas ning järgnes Thoffyle.

Kosmosekassis said kokku kõikmõeldavad rassid. Need, kes rahvusvahelist keelt ei kõnelenud, saavad enesele kaela, kombitsa või noh mille iganes külge riputada väikese kuukujulise seadeldise, mis aitab nende juttu tõlkida ja arusaadavaks teha. Kaile oli lapsena huviga jälginud siinseid olendeid, pannud neile oma lapsearuga ise nimesid ning itsitanud nende üle, kes tema meelest naljakad välja nägid. Mõnda oli ta ka kartnud või järelestanud.

Naine ise sattus samuti tihti tähelepanu keskpunkti. Tema oli ju blauniid, üks vähemusrahva seast. Kaile rass on helesinise naha ja helesiniste tillukeste silmadega. Blauniidide mehed on mustade ning naised roosakate juustega. Nad on enamasti inimesekõrgused intelligentsed olendid. Inimestest eristab neid tunduvalt pikem eluiga, ning suutlikus ellu jääda igasuguse temperatuuri juures. Nad ei vaja riideid, kuid on õppinud neid kasutama näiteks maskeeringu eesmärgil ning esteetilistel kaalutlustel. Kaile meelest oli vahva inimeste moodi jälgida ning moega kaasas käia. Tihti esineb blauniididel kaasasündinud andeid, kuid see pole reegel ning on väga individuaalne. Kaile polnud oma talenti veel üles leidnud...

„Astu edasi!” Thoffy viipas Kailele käega. Ruum, kuhu naine astus oli luksuslik: suur laud lillede, suupistete, puuviljade ning alkoholivalikuga, seintel kullatud raamidest kõigi eelnevate aastate Auisikud, põrandal pehmed vaibad.

„Võta aga, mis sulle meeldib, istu.” Thoffy osutas lauale ning seejärel tugitoolile, täpselt ühele seitsmest. Ise valas mees klaasi mingi helesinise vedeliku ning sättis ennast mugavalt tugitooli istuma.

„Nii, et sina oled siis kadunud Hanki tütar... teil on teatavaid sarnasusi tõesti,” sõnas Thoffy lõbustatult.

Oma isa nime kuuldes muutus naine tähelepanelikuks. Võibolla õnnestub mul midagi teada saada, mõtles ta endamisi. Ta leidis meelepärase joogi ning suutis selle isegi värisevate käte kiuste, tilkagi maha ajamata, klaasi kallata. Seejärel võttis ta istet, Thoffyst võimalikult kaugemale.

„Nii, räägi, miks sa siin oled?” Thoffy vaatas tõsiselt naist, kes veidi närviliselt oma jooki mekkis.

„Tiitli pärast, kuulutusi ripub ju igal pool teadetetahvlitel, Kanadest rääkimata.” Kaile armastas Kanu, need olid tema meelest nii mugavad ja praktilised. Pealegi olid need tema lemmikvärvi.

Kanadeks kutsuti väikseid kollaseid robotlinnuke, keda võis „laenutada” igast suuremast ostukeskusest, söögiasutusest või baarist. Loomulikult väikese tasu eest. Kana teadis alati kõiki uudiseid. Tuli valida vaid galaktika, regioon, koht, soovi korral täpsustada ka teema, mille kohta uusimaid kõlakaid kuulda soovisid. Kana, saanud vajalikud juhised, „munes” tillukese kiibi, mille sai asetada spetsiaalsesse lugerisse. Edasi said juba ise valikuga tutvuda. Kui olid oma info kätte saanud, andsid Kana ja kiibi tagasi ning uue kasutaja jaoks resetiti Linnuke uuesti. Kuuldavasti oli väljatöötamisel ka Kana Turbo, mis uudiseid sulle, sinu järele sibades, ette vuristas. Noh seda siis neile, kellel oli liiga

Thoffy noogutas. „Seda kõike ma juba kuulsin, kui sa eestois nii meeldivalt Prooliga vestlesid. Rohkem põhjuseid ei olegi või?” uuris Thoffy muulates.

Kaile ei teadnud, kuidas käituda. Mees ta lähedal tundus sõbralik, kuid kunagi ei võinud teada... Olenemata oma lohisevatest sammudest tundus mees nõtkes. Alles nüüd, kui Thoffy talle lähemal oli, pani Kaile tähele, et tema silmad on helerohelised just nagu... kassil! Naine ei olnud kindel, kas ta kujutab seda ette või tõesti paistis pika mantli varjust hallivöödilise sabaots. Vurrud-vuntsid olid ka täiesti äratuntavad. Kaile tundis ennast siiski piisavalt kindlalt, et mehele vastata.

„Nojah, sul on õigus, midagi on veel. Ma tahan isa kohta kõik teada saada, kätte maksta kui vaja! Selleks on mul vaja Tiitlit,” ütles ta nii kindlalt kui suutis, väljakutsuvalt Thoffy kassisilmadesse vaadates.

„Seda ma arvasingi.. Tead sa, tüdruk, mida tähendab elu siin, Kosmosekassi Auisikuna? Mida sa sellest laevast üldse tead?” uuris Thoffy taas tõustes ning laua juurde puuvilja valima minnes. Kaile kehtas ükskõikselt õlgu, sisimas põnevil ja uudishimulik.

„Las ma valgustan sind siis, sest teatud mõttes olen su isale ehk selle võlgu. Me nimelt võistlesime koos selle Tiitli peale, ta oli tore mees. Me jõudsime isegi pisut sõbruneda. Leppisime kokku, et läheme koos ka lõpuni, aitasime üksteisel mõistatusi lahendada ja ühel hetkel oli ta lihtsalt kadunud...” Mees laiutas käsi ning tundus segaduses. „Kaasvõistlejatest ei märganud tema kadumist keegi. Alles hiljem, kui võistlus lõpuni oli jõudnud ja osalejatest üks puudu jäi... sinu isa.” Thoffy lohistas end uuesti tugitooli istuma. „Selle pärast, kui ma su sisenemist nägin, teadsin et oled siin uurimas. Või oleksid sa eelsitanud Prooliga meeldivalt aega edasi veeta?” Thoffy vaatas pead raputavat naist ja ütles: „Seda ma arvasingi. Võibolla on mu jutust sulle midagi kasu.”

„Keegi ei mäleta enam täpselt, millal Kosmosekass alla kukkus. Keegi ei tea enam, kust see tuli ning kuhu teel oli või miks ta sihtkohta ei jõudnud. Räägin sulle vaid seda, mida ise olen kuulnud. Tol ajal oli siinkandis niigi hõre asustatus ja mõned pered leidsid koos oma majade ja aedadega lõpu, kui Kass neile otsa maandus. Päris tükk aega seisis see suur monstrum puutumatusena, kuni üks üksildane mees, pisut poolearuline, koos oma rääbaka kassiga uurimisretkele läks. Noh see loom lihtsalt jõlkus ta igal pool kaasas. Seekord aga oli asi hoopis selles, et kass oli hulkuma läinud ning mees läks teda otsima.

Nad oli päevi ära. Kui nad tagasi tulid olid nad tundmatuseni muutunud... Peale neid hakkas rahvas aegajalt ikka sinna ekspeditsioone tegema. Sõna levis ja tuldi ka mujalt, et käia kah kassi uudistamas. Tema järgi see koht ka Kosmosekassiks ristiti.” Thoffy tegi pausi, justkui lastes oma jutul Kailele kohale jõuda.

„Ah, et muutunud, jah? Kuidas see välja nägi? Mida ühe kassiga ikka juhtuda saab?” oli Kaile skeptiline, kuid kuuldu pakkus talle sell-egipooles põnevust.

„Noh, esiteks on see kass veel tänagi elus.”

„Mida! Ei või olla, see on mingi trikk, ükski loom ei ela nii kaua!”

„Kui sul veab, siis ta ehk ilmutab ennast sulle. Kõigil, kes laeva avastamas käisid ilmnesis mingid võimed, mida enne polnud. Mõni suutis peale seda pimedas näha, mõni ülikiiirelt liikuda, mõni rohtudeta ravitseda, mõni sai lihtsalt targemaks, nagu näiteks selle hulkuma läinud kassi omanikuga juhtus. Naljakas oli see, et Kosmosekass muutus ka ise. Tema tumehallile pinnasele tekkisid mingil hetkel valged triibud, justkui kassi vöödid. Jah, ma tean, see kõlab uskumatult, kuid kui sa just nina maadligi siia ei tulnud, siis sa ehk panid tähele.” Kaile noogutas. Nüüd meenus talle ka see, et oli neid valgeid triipe lapsena loendada püüdnud...

„Kuigi laev on siin seisnud juba väga kaua, pole ta siiski lõpuni avastatud. Siin on endiselt tuhandete kaupa uksi, väravaid, salakäike. Iga 20 aasta järel, 31. augustil ilmutab ennast hallivöödilise kassitaoline olend. Mingil kummalisel kombel ilmub just sellel päeval osade siin olevate külastajate otsaette verine kassikäpa jälg. Nemad on Väljavalitud. Kell 22.12 saadetakse kõik selle märgiga märgitud läbi ühe Kosmosekassi salaukse. Südaööks on nad enamasti tagasi See, kelle otsa ees olev käpajälg on muutunud kuldseks, on Võitja. Teised saavad omale lihtsalt meeoleluka tattoo,” mees itsitas. „Samas, üks niioelda Kandidaerijad teavad, millega riskivad. Märgid ilmuvad vaid teatud kellaajaks Valikuruumi kogunenutele.”

“Mina vedasin sõpradega kihla, et julgen osa võtta ja vaat´ mis juhtus.” Thoffy keris demonstratiivselt oma pika mantli varjust lagedale hallivöödilise saba, tegi ehtkassilikult „nurr” ning näitas teravaid kassikäpku.

Kaile vajus sügavamale oma tugitooli ning tõmbas põlved enda ette krõnksu.

„See,” mees näitas enda peale, pealaest jalatallani, „on esimene asi, mis Tiitliga kaasneb.” Kaile mõistis. Pelgalt enese ette kujutamine saba ning vurrudega pani ta õlgu väristama. Siiski kõlas see nagu seiklus.

„Lisaks,” jätkas Thoffy eelmiste võitjate pilte silmitsedes, „on siiani Auisikuteks saanud ainult meessoos esindajad, kuigi naised on Väljavalituteks osutunud.”

„Mhh. Diskrimineerimine!” lipsas üle Kaile huulte. Thoffy naer pani ka naise muigama.

“Õlgu, ütles Kaile. “Kas peale selle kassikäpku ka midagi on, mis Tiitliga kaasneb?”

“Kassikäpku! Ha! Tabav märkus aga, noor daam, luba sulle öelda, et seda ei saa lihtsalt ära võtta, kui tuju tuleb. Kui peaksid väljavalituks osutama, siis kõnnid järgmised 20 aastat ringi nagu kass, kõht karvane ja puha. Kindlasti oleks see tore vaatepilt, arvestades, et sinist kassi pole meil veel nähtud...”

Kaile oleks pidanud vihastama, kuid ometi turtsatas ta naerma. Thoffy muigas. “Õlgu, mõned päevad on veel aega. Tutvu omal käel ka natuke olukorraga. Võid muidugi alati tulla minu juurde, välja arvatud südaööst kella kuueni hommikul, siis olen ma Kosmosekassi käsutuses...”

Kaile tahtis just küsida, et mida see täpsemalt tähendama peaks, kuid Thoffy seisis juba ukse juures, et teda välja juhatada.

“Loodan, et leiad omale sobiva toa. Head ööd, Kaile.” Thoffy pilgutask naisele vasakut silma.

Kolks. Uks naise järel oli sulgunud. Äkki oli Kaile taas keset käre ja sagimist. Väsimus andis ennast päris korralikult tunda. Igas mõttes. Ta pea oli täis sadu küsimusi, kahtlustusi ning veidraid kujutluspilte. Sundinud ennast end kokku võtma, otsustas ta esmalt minna ning endale toa leida ja pisut puhata.

Oma mälu järgi tagasiteed astudes, tuli talle vastu igasugust rahvast. Mõni pakkus müüa ehteid, mis pidavat tema sinise nahaga suurepäraselt kokku sobima, mõni salapärase kuju püüdis teda meelitada ostma galaktika parimat lutsukommi. Kaile kahtles, kas neil müügiluba oli ja veel rohkem kahtles Kaile nende “kommide” tervislikkuses. Ta oli isa käest kuulnud, et Kosmosekassis võis leida peaaegu kõike, alates eksootilistest puuviljadest kuni keeruliste tehnikaimedeni välja. Loomulikult jäi sinna vahele palju kahtlast ja tumedat, millest isa teda eemale hoidma oli õpetanud. Niisiis ütles ta kõigile pakkumistele ei.

“Nonii, käisid Auisikul pead segi ajamas jah?” kostis Kaile selja tagant Prooli hääl. Hääl, mida Kaile lootis enam mitte kuulda, hääle omaniku nägemisest rääkimata.

“Jälitad mind või?” küsin naine seepeale provotseerivalt.

“Jälitan, sind? Loll oled või. Mispärast ma peaks sind jälitama?” Prool tegi näo nagu süüdistataks teda milleski üliialatus.

“No ma ei tea, võibolla on sul mingid perverssed fantaasiad või midagi. Või arvad sa, et sain teada midagi kasulikku, mis mulle eelise annaks. Aga tead, ei saanud ja kui ka oleks saanud sinusugusele peletisele ma küll midagi ei kõssaks.”

Samal hetkel teadis Kaile, et oli üle piiri läinud. Vihase mõirgega paiskas Prool ta vastu seina.

“Sa mõrdade mõrd! Arvad, et sulle on kõik lubatud. Vat kui käänan su kaela kahekorra, keegi ei nutaks ka su pärast.” Kaile tundis läppunud hingeõhku talle näkku pahvatamas. Prool lõi vihase rusikaga vastu seina, õige napilt tema peast mööda.

“Mul on sinuga hoopis teised plaanid, mõrd.” Prool haaras naisel kõvasti randmest ning hakkas teda enese järel kõrvalkoridori vedama.

Järsku märkas Kaile, et nende suunas kärutab helerohelist kurki meenutav kuju, peas oranž sombreero ning suunurgas midagi pulgakom-milaadset.

“Hei, Amigo!” hõikas Prool lähenevale Kurgile.

“Ma arvan, et tema sobib meie plaaniga tõesti päris kenasti. Ma loodan, et see väike sõjakas mõrd saab asjaga hakkama.” Prool lükkas naise Amigo nina alla. Kätega vehkimisest ja kisamisest poleks abi olnud, seepärast jäi Kaile üsna rahulikult rohelise mehe ette seisma. Amigo noogutas Proolile tunnustavalt ja kummardas siis Kailele.

“Oo, senjoriita blauniid, lubage ma näitan teile midagi!” Kurk-mees hakkaks oma kärus sobrama ning leidis värvilise kola hulgast ühe roosat värvi vidina. Kaile vaatas enese ümber, kuid kogu rahvas paistis teda mitte tähele panevat.

“Nii, senjoriita, siin see on!” Härra Kurk võttis Kaile käe ja pani talle roosa jubina pihku. See tundus peos soe, peaaegu et kuum.

”Mis see on? Ja mis ma sellega peale peaks hakkama, teate mul pole aega...” Kaile sirutas käe mehe poole tagasi, kuid too raputas vaid pead.

“Teate, ma olen väga väsinud, senjoriita. Ma enam ei jõua. Teil läheb seda vaja, ja mõnel teisel ka. Ma nägin seda ette, uskuge vana Amigo Bejo Zadelit. Kena päeva ja edu!” Ja Kurk kärutaski juba edasi, enne veel korra Kailele silma tehes.

“See on meie - minu ja Amigo - pääsetee Kosmosekassi juhtimise juurde,” lausus Prool Kaile mõttelagedat nägu vaadates.

“Mis mõttes?” ei saanud naine aru. Ta keerutas roosat vidinat näppude vahel, saamata aru mis sellega edasi teha.

“Kupatame selle nõmeda paksu kassi tagasi sinna, kust ta tuli.” Prool muigas. “Ta lihtsalt ei tea seda veel.. Ja sina, plika aitad meil sellega ühele poole saada.” Prool vibutas naise nina all oma suurt rohelist sõrme. “Ma loodan, et sa oled nii arukas, nagu Amigo ootab. Mine nüüd, enne kui ma ümber mõtlen ja sulle haiget teen.” Prool keeras talle selja ja oli peagi vaateväljalt kadunud.

Kaile ohkas, pistis jubina jakitaskusse ning asutas end tuba otsima. Ta ei saanud enam mitte millestki aru. “Küllap on hommik õhtust targem. Tahaks juba puhata...”

Suunaviitade järgi teed otsides leidis Kaile ennast lõpuks millegi registratuuri-baari sarnase eest. Värvidega Kosmosekassis ei koonerdatud. Võis jääda mulje, et oled sattunud kuhugi karnevalile.

“Sooviksin tuba,” ütles Kaile võimalikult neutraalselt. Üle värviliste tuledega kaunistatud leti kummardus Kailele lähemale suurte kollaste silmade, pulkas juustega ning kuue käega olevus. ”Tuba, kullake? Nii, nii, vaatame mis meil siin veel järele jäänud on...” Olendi laulev kõne ei läinud just päris kokku tema välimusega, sellegipoolest oli komplekt Kaile meelest usaldusttekitav. Kaks kätt sahistasid paberites, kaks kätt klõbistasid moodsal PC klaviatuuril ning ülejäänud kaks seadsid soengut.

“Leitud. Tuba 7237, nii, anna oma käejalg, näe, siia.” Olevus lükkas Kaile poole väikese valge-mustatriibulise tahvlikese. Kaile kätt läbis surin, kui ta sellega tahvlikest puutus. “Võti on siin, see juhatab sulle teed, vajuta sinna rohelisele nupule. Head õnne, blauniid.” Olevus tegi talle silma.

Mis kõigil selle silmapilgutusega on, mõtles Kaile. Teda ärritas see, et kõik, kellega ta kokku puutunud oli näisid teadvat palju rohkem kui tema.

Võtmehoidja oli ovaalse kujuga, keskel roheline nupuke. Kui Kaile sinna peale vajutas hakkasid õrnroosad noolekesed korra viilkuma, siis jäi aga põlema ainult üks, mis käskis minna otse. Päris nutikas, mõtles naine ning hakkas näidatud suunas astuma.

Kohalejõudmine võttis Kaile meelest terve igaviku. Ühtki teist blauniidi ta oma teel ei kohanud ja hetkeks tundis ta koduigatsust ning soovi kõik pooleli jätta ja Kosmosekassist kaduda. Viimaks, tüdinuna vantsimisest, jõudis naine oma ukseni.

Talle tundus kummaline, et tema ukse alt kumas helerohelist valgust ning oli kuulda midagi lainetekohina sarnast. Kõheldes jäi ta oma ukse ette seisma. Võti tema pihus hakkas surisema ja peenike hää l teatas, et Kaile on sihtpunkti jõudnud. Uks avanes ja vesi haaras naise endasse.

Viimane mida Kaile kuulis oli tasane nurrumine ta kõrva ääres...

“Nurrrrrr...” Triibik avas silmad, sirutas oma käpad kõhu alt välja ning haigutas. Tõusis siis püsti tegi ja oma graatsilise küüru. Aeglaselt, pehmelt kápakest kápakese järel ette seades, saba püsti, vantsis loomake oma kassiuukse poole, mis spetsiaalselt tema jaoks oli ukse sisse lõigatud. Tema kassimõistus seadis veel veidi imelikku und, mida ta just näinud oli, kuid loodus kutsus ning ta ei kavatsenud sellise jaburdusega oma pead vaevata.

Õues oli valgus nii ere, et sundis looma kissitama. Triibik kraapis just oma hunnikule kohusetundlikult liiva pale, kui mingi suur vari päikese ette libises. Veel mõni hetk ja loomani hakkas kostma hirmus krigin ja vihin. Triibik jõudis vaid õnnetult “mjäuüüü” teha kui suur kosmoselaev tema ja ta perenaise maja peale maandus.

Kaile ahmis õhku ja avas silmad. Tema ümber ringis seisid tillukesed hallid kassid, kõik ühte nägu, valged triibud selja peal.

“Nurrrr... sa oled ärganud. Väga tore. Said esimese aimduse sellest, kuidas meie suurepärase laev siia planeedile maandus. Nurrrr...” Rääki-jaks oli ringist väljaspool seisev kollase tutimütsi ning jalutuskepiga paks halli-valgetriibuline kõuts. “Nurr, mina olen Kosmosekass,” ütles loomake káppa Kailele sirutades.

“Misasja.. mis toimub?” suutis Kaile vaid pomiseda. Ruum oli hämar ja ta lamas ristseliti keset põrandat.

“Noh, poisid, aidake preili üles, tooge patju, ma olen teid ju kenasti kasvatanud,” lausus Kosmosekass väikestele kiisudele.

“Eeee.. ma saan ise kah. Täna, pole vaja. Mis juhtus ja kus ma olen?” tahtis naine ennast küünarnukkidele ajades teada.

“Juhtus see, et sa poleks pidanud tulema mind otsima, tütar.” Pimedusest astus nähtavale mustas ülikonnas Hank.

Kailele tundus, et ta näeb viirastust. Naine tõusis kiirustades püsti, taganes hetkeks, et vaadata meest, kes hääle järgi tema isa on, kuid keda ta veel sada protsenti uskuda ei suutnud.

“Rahu, Kaileen,” sosistas Hank päris tütre ette astudes. “Isa armastas teda lapsena ikka Kaileeniks, oma väikeseks printsessiks kutsuda. Keegi teine seda nime ei kasutanud, isegi ema mitte. Tunded said tema üle võimust ning pisaraid tagasi hoidmata kargas ta isale kaela.

“Nurr... kui liigutav vaatepilt,” kostis blauniidide selja tagant Kosmosekassi hää. Isa ja tütar pöörasid pilgud taas kassibande poole.

“Nii, tegelikult on meil...nurrr... pisut kiire, kas pole, Hank,” Kosmosekass kopsis oma jalutuskepiga vastu põrandat. “Samas on meil siin nüüd uus meeskonnaliige, eks, nurrrr... Püsime graafikus. Jõuame valmis. Lõpuks ometi. Nurrr...” Kosmosekass silus rahulolevalt vurre, teised kassid noogutasid nõusolevalt peaga.

“Eee... millest ta räägib? Mis graafik, mis valmis, mis meeskond? Mis toimub? Kus sa olnud oled? Ema on haige sellest päevast peale, kui sa kadusid, perekond igatseb su järele!”

“Ooo...nurrr... nooruke on uudishimulik. Vaata minu suurepärase laev läks rikki... Nurrr... just kui me olime jälitamas Kosmoserottide jõuku. See oli... rrrr... kohutav ja jube päev. Me polnud päris kindlad, mis meil puudu on, kuid teaded vanadest ürikutest, et teistegi rassist seas on suurepäraseid tehnikuid ja geeniusaid, lootsime nende abile. Me ise ei suutnud kuidagi laeva remontida ning laeva looja kadus jäljetult...”

Kailel ei loitnud ühtki lambikest. Segaduses vaatas ta kord oma isa kord Kosmosekassi otsa.

“Niisiis ajapikku hakkas rahvas siin käima, sest nagu sa juba tead, on meie laev maagiline ja nurrr... Imelilus. Mjau, minu kenadus. Auisiku valimine andis suurepärase võimaluse leida endale kahekümneks aastaks keegi, kes aitab me laeva parandada. Kõik rassid on loomult tegelikult ühesugused - kõik soovivad au, kuulsust või muid hüvesid. Nurrr... Võimalike abistajate siameelitamiseks pidin neid millegagi premeerima. Oled vist juba kuulnud. See ei olnud sugugi nii keeruline. Siin liigub aeg hoopis teistmoodi, kui minu laevas väljaspool neid ruume, kus mina pesitsen. Ohh...mjau, nende aastatega olen otsinud seda õiget inseneri, seda andekat olendit, kes suudaks mu laeva taas töökorda saada.”

“No ja mis see minu isa siia puutub...Oot, te röövisite minu isa! “ Naine oleks Kassile kallale tormanud, kui isa tugev käsi teda peatanud poleks.

“Rrrrr, noor daam, päris nii see nüüd pole, kuigi mjau, ta on olnud siamaani kõige parem insener, keda mul leida on õnnestunud. Selle pärast ei saatnud ma teda ka kuldse kápajäljega tagasi. Sest mul on vaja teda kogu aeg, mitte ainult südaööst kuueni.” Ah siis seda oli Thoffy mõelnud Kosmosekassi teenistuses olemise all! Kaile hinge puges kahtlus. “Aga miks te minu röövisite?”

“Eieieieie, mjau, pole röövinud! Lihtsalt noh, ma ei kannata oodata järgmise Tiitli valimiseni. Ma mõtlesin, et kuna su isa juba nii osav on, siis ehk on see teil veres niiõelda. Nurrr... Et teete kiirelt selle asja korda ja saavad kõik ära koju minna...nurrr...” Kosmosekass silus jälle vurre ja vaatas küsivalt mõlema blauniidi otsa.

“Sa tahad öelda, et ma pean lihtsalt mingit kaadervärki vaatama, selle käima saama ja siis sõidab teie laev minema ning ma saan isa tagasi?” Kaile hakkas naerma.

“No teate, mul pole mingeid eeldusi inseneri, torulukksepa, ehitaja või üldse mingit sorti parandustööde teostajana hakkama saamiseks. Vastupidi, ma lõhun asju! Ütle talle, isa!”

Hank noogutas. “Aga teeme siiski proovi, palun, võibolla on sinus mingi peidetud vägi või midagi,” ei andnud Kosmosekass alla.

Hanki ning Kaile ümber võtsid väikesed kassid jällegi ringikujuliselt positsiooni sisse.

“Pane silmad kinni, “sosistas Hank Kailele ja naine tegi nagu kästud.

Hetke pärast leidsid nad ennast tillukesest hästivalgustatud ruumist. Seintel oli hõbedane valgete kápajälgedega muster, keset ruumi oli kassikápakujuline juhtpult.

Kosmosekass vajutas puldil mingit nuppu ning üks ruumi seintest vajus alla, jättes enda tagant nähtavale õhtuse looduse ning taevalaotuse. Päris ilus, mõtles Kaile, kuid ei öelnud midagi.

Veel üks nupuvajutus ning kolm ülejäänud seina muutusid vilkuvate tulukeste, nupukeste ning tillukeste ekraanide segapuntraks. “Probleem paistab olevat siin,” näitas Kosmosekass ühele seintest.

“No ja edasi, mida ma siis peaks nüüd tegema?” küsis Kaile üllatunult.

“Sina pane oma väikesed sinised käed siia peale ja vaatame, kas juhtub midagi.” Kosmosekass juhatas Kaile ühe paneeli juurde.

“Paneel tundus puudutades jahe. Kaile pani silmad kinni ning koondas kogu oma tähelepanu masinale. Silmade ees hakkasid virvendama valemid ning erinevad skeemid, mööda vilksasid naljaka kujuga masinaosad ning tundmatud detailid. Lõpuks jäi tema silmade ette tiirlema naljakas roosa jubin. Silmi kinni hoides ja ühe käega jakitaskut kobades teadis naine äkki, mida vaja teha on. Roosa jubina kätte saanud, avas ta silmad ning vaatas ruumis ringi. Siis läks ta ruumi keskel asuva juhtpuldi juurde ning asetaski jubina justkui selleks loodud auku. Jubin tegi talle silma ning avaus sulgus tema kohal. Juba jälle, mõtles Kaile muigega.

“Oooo...nurrrr... kust sa selle said?” küsis Kosmosekass sulgunud luugikesele näidates.

“Üks Kurk andis...” “Sombreeroga?” uuris Kass edasi. “Jah,” vastas Kaile.

“Hmmm... Mjauuu... siis on tõesti koju minek, kuid mu laev jääb siia, mis...” Kosmosekass keerutas vurru ning viipas oma väikestele kassipoegadele kápaga, et need tema juurde koguneksid. Roosa jubin ilmus uuesti nähtavale, tegi silma ning Kailele tuttav Kurgi hää teatas: ”Täna, senjoriita. Head teed, Kass, me oleks võinud koos olla selle laeva valdajad. Kahju, et nii läks.”

“Jah.” Kaile oli näinud roosat jubinat hoides, kuidas Kurk tööd rügas ning kuidas Kosmosekass teda tagant sundis ning teda kui orja kohtles. Ta nägi kuidas Kurk oli midagi kosmoselaeva juhtimise juhtpuldi juures teinud, mistõttu laev alla kukkus. Lisaks nägi ta ka, et Kurk oli peitnud ennast laeva arvukate uste taha ja valmistas kaua ette seda, et Kosmosekass koju tagasi saata ning ise laeva valitsejaks saada. Nüüd oli see aeg lõpuks käes.

“Nii et sinul õnnestus leida vana Amigo, mu masina looja. Hämmastav.”

Ükshaaval hakkasid kassid kaduma, Kosmosekass kõige viimasena. Enne lahkumist pilgutas ta Kailele mõlemat silma korraga.

“Nüüd läheme ema vaatama, isa,” ütles Kaile ja vajutas juhtpuldil roosat nuppu. Midagi ei juhtunud.

Siis hakkas Kaile naerma. Isal kätest kinni võtnud, ütles ta talle: ”Mõtles kodu peale, ema peale. Ja tee nagu mina.” Kaile pilgutas kord üht, kord teist silma, siis uuesti ning lõpuks mõlemat korraga. Ruum nende ümber mattus roosasse uttu, tõstis nad põrandalt õhku ning mõne hetke pärast avastasid mõlemad ennast valgest palatist ema voodi kõrvalt.

“Kuidas sa selle peale tulid, Kaileen?” küsis isa tütrelt väriseva häälega.

“Oh, see oli tegelikult lihtne. Igaüks, kellest ma lahkusin pilgutas mulle silma,” kehtis naine õlgu.

“Alguses käis see pilgutamine mulle jubedalt närvidele, kuid nüüd, kus mul sellest abi on olnud, olen ma neile tänulik.”

“See on saatus, mu armas laps,” kostis äkki ema suust.

“Ettemääratus,” sosistas haigevoodis lebav naine veelkord. Need olid tema esimesed sõnad peale kahekümneaastast vaikimist.